Domini. Quodnam eſſet Prophetæ meritum, ſi Angelus qui admonebat illum, ut ad montem Oreb aſcenderet, commodaſſet illi alas ſuas, ut in ictu oculi eo raperetur? Meritum illius fuit dies noctesque incedere per viam deſertam, & aſperam, & poſt multos exantlatos labores ad terminum pervenire. Ita dux ille, qui in perfectionis viam nos deducit, licet eſſet Angelus de cælo dilapſus, nunquam ſine labore nos ad ſanctitatem adducet. Fulciet nos, confirmabit nos, ne animos deſpondeamus; ſed cum omnibus hiſce ſubſidiis nobis adhuc diu laborandum ſupererit, & nonniſi per gradus, ac paullatim aſſequemur illum ſanctitatis apicem, ad quem contendimus. Domine, præſerva me ab illuſionibus eorum, qui ad ſublimem pervenire vellent perfectionem, ex quo ingreſſi ſunt viam, quæ illuc adducit. Intelligam, me nunquam aſſecuturum eſſe beatum hunc terminum, niſi procedendo de virtute in virtutem, & memet elevando ad te per varios gradus, quos mihi in Evangelio indigitare tibi placitum eſt. Perfectionis via ardua, & aſpera eſt, & quo magis progrediar, illa mihi ſterni, & facilior fieri videbitur. Prolixa eſt, ſed gratia tua, Deus, & merces, quam conatibus meis polliceris, fortitudinem meam ſuſtinebunt, & excitabunt mea deſideria. *P. Segneri Tomo 5. Meditationum.*

In Dei auxilio confidimus, quatenus fideles erimus, elevādo nos ad illū per gradus nobis indigitatos.

Juſti, de quibus hic ſermo eſt, juſti qui Sancti fieri volunt, in ſpeculatione fatentur, paullatim dumtaxat nos ad ſanctitatem pertingere poſſe; ſed in praxi non videntur ultra iidem eſſe; non ingrediuntur in ordinem, & ſeriem mediorum, quæ illos ad ipſorum finem adducerent. Cogitantne igitur ſatis eſſe, ſi ſibi proponant ſanctitatem ut re ipſa fiant Sancti? Nonne opus eſt ut ad id in nobis eas diſpoſitiones collocemus, quæ ad id ſunt neceſſariæ? *Aſcenſiones in corde ſuo diſpoſuit?* (*Pſal.* 83.) Dei enim auxilium nos ad ſanctitatem minime adducet, niſi & nos cooperemur. Dominus tunc non ſolum nobis afferret auxilium; ipſe faceret omnia: quod nequaquam poſtulandum eſt nobis. *Beatus vir, cujus eſt auxilium abs te, aſcenſiones in corde ſuo diſpoſuit.* Quæ verba nobis ſimul oſtendunt & vim gratiæ, & neceſſitatem in qua ſumus eidem pro virili parte cooperandi. *Idem.*

Inceſſanter operam demus perfectioni noſtræ eo in ſtatu, in quo nos Deus collocavit.

Operantes noſtram Sanctificationem duarum rerum, quæ maximi momenti ſunt, meminerimus. Harum prior eſt, nos eſſe in lacrimarum valle, in loco evagationum, tumultus, ſollicitudinis, tentationum, ubi ideo ne unam quidem virtutem in perfectu grado ſcimus adquirere. Itaque ne deſpondeamus animum, quamvis parum ad perfectionem procedere videamur; ſed contendamus ſemper eodem niſu, & ardore pari, & perveniemus, quo Deus nos pervenire jubet: Sed caveamus præſertim ne cedamus retro, & virtutis viam deſeramus. *Idem.*

Nobis contendendum eſt, ut noſmet ſanctificemus in eo ſtatu, in quo Deus nos collocavit.

Alterum illud quod oblivioni tradendum non eſt; debere ſingulos perfectioni vacare eo in ſtatu, in quo Deus illum conſtituit. *In loco, quem poſuit.* Ita S. Auguſtinus explicat Regis Prophetæ verba. Ne igitur imitemur illos, qui nullum in virtute progreſſum efficientes, ſtatui ſuo ſuccenſent; & ſemper inquieti, ſemper inconſtanter delibare vellent, ſi fieri poſſet, omnes, quotquot ſunt vitæ conditiones. Quis error! Sancti in qualibet profeſſione inveniuntur; ſi igitur in tua ſanctus non es, tibi uni ſuccenſeas. Non dicimus, ſi tibi vacat adhuc ſtatum ingredi, tibi illum eſſe eligendum, quem magis idoneum exiſtimaveris; ſed cum optio hæc jam facta ſit, nihil ultra curandum eſt, niſi ut tuo te in ſtatu perficias. Dominus æque præſto eſt, ut in hac, vel in illa profeſſione ſuam tibi gratiam largiatur. *Pater Segneri Tom. 5. Meditationum ſuarum.*

Sanctitate non creſcere, eſt periculo ſeſe objicere in priſtina flagitia relabendi.

Hæc ſummi momentis veritas eſt, quam omnes Sancti Patres notarunt, neceſſe eſſe quotidie progredi in viam bonam, ubi ſemel illam ſumus ingreſſi; non enim ſatis eſt illam ingreſſos eſſe, in eadem ambulandum eſt per fidem caritate illuſtratam, atque animatam. Si igitur nobis curæ non eſt induere novum hominem, prout veterem exuimus: timendum eſt nobis ne retrocedamus, quin procedamus. Plantæ, quæ non creſcunt poſtquam effoſſæ fuerunt, quam primum moriuntur, ac ſimili ratione dicere poſſumus, ſi caritas noſtra non creſcit, & paullatim non diſſipat prava ſtudia noſtra, & incompoſitos habitus; arguendum eſt in nobis eſſe ſecretos quoſdam obices, qui obſtant, ne creſcat; & quin fortaſſe apti futuri ſint ad eam penitus extinguendam. *Chriſtiana locutio pro prima Dominica Adventu.*

Mera illuſio eſt credere nos nō teneri ſemper, ut ad altiorē ſanctitatem aſcendamus.

Eſtote perfecti, ſicut Pater veſter cæleſtis perfectus eſt; inquit Salvator. Irrito labore aures obſtruimus, ne audiamus ſecretam vocem, quæ ſæpe ad cor noſtrum loquitur, nobiſque dicit, quod cum digni habiti ſimus, qui Dei illuſtris hujus Patris filii habeamur, non poſſe nos ſuſtinere tantæ cogitationis dignitatem, niſi ardentem habuerimus zelum evadendi in Sanctos viros, atque perfectos, ſicut ipſe eſt; ſaltem quoad naturæ noſtræ infirmitas patitur. Verum eſt noſtræ conditionis nihilum ſemper ad relaxationem contendere, & ſemper conari nobis hac in re perſuadere, cum ita infirmi ſimus, ut ſumus, nequidquam adeo ſublimem fovere ſpem; nobis ſatis ſuperque eſſe, ſi cognoverimus noſtram fragilitatem, eamque cognoſcentes admiſſi fuerimus noſmet expedire a crudeli tyrannide furentium cupiditatum, & cor noſtrum docuerimus fugere periculoſas voluptates, quæ illud veneno inficiant, & quæ guſtantibus illas inferunt mortem. Si noſmet continentes inter juſtos cancellos, quos nobis Religio præſcribit, nequaquam lapſi fuerimus in illa ſcelera, quæ nobis lex interdicit: eſset enim alioquin nimis dura lex, & jugum non ferendum, ſi exigeret, ut inceſsanter operaremur; ad perfectionem adquirendam, & ſemper in vitæ ſanctitate procedendum eſset; nec poſt aliquot victorias de nobiſmetipſis, & de vitiis noſtris deletis relatas, non liceret frui nobis fructibus noſtrarum victoriarum, rati ſatis eſse perveniſse ad aliquem perfectionis, & ſanctitatis gradum, qui creditur ſatis eſse poſse, quin nos tot motibus torqueamus, ut majorem perfectionem adquiramus, abuſus, illuſiones, errores ſtrenue evincendo. Nihil enim magis a veritatis ſpecie abhorret, quam dicere, nequaquam præſcribi poſſe cancellos inquietæ ſollicitudini, qua nobis ſemper contendendum eſt ad altiorem perfectionis gradum, & ad Sanctitatem eminentiorem. *Auctor recens.*

Ad Sanctitatem minime contendere eſt, dedecore afficere ſāctam Eccleſiam, Deum ac noſmet ipſos.

Hæc ignavia, & hæc negligentia, qua in Sanctitatis, & perfectionis ſemita nequaquam procedimus, nobis ſpectanda eſt tanquam inſigne dedecus, quod in nos æque incidit ac Religionem, quam profitemur. Hac enim in re nonne videt Deus ut ita dicam, illuſa conſilia ſua? Cur igitur nos elegit? Elegit profecto nos, ut eſsemus homines ſpirituales, qui ad ipſum dumtaxat pertinerent, qui id unum cogitarent, quo pacto gloriam illius procurarent non communi ſanctitate; qui eſsent veluti milites ſtrenui pugnantes, quin unquam ponerent arma: animæ ſanctitatis amore flagrantes, quæ in perquirendo perfectionis apice nullam ſibi quietem permitterent. Hoc ſane Apoſtolis, & in eorum perſona fidelibus omnibus dixit Dei Filius; *Poſui vos, ut eatis, & fructum afferatis.* Ergo ex Salvatoris ſententia, ut in perfectione, & vitæ ſanctitate creſcatis. Quod pertinet ad contumeliam, quam Religioni, quam profitemur, inferimus; hæc nos in Communione Sanctorum excepit, ea mente, ut evaderemus perfecti, & Sancti, juxta exemplum, quod illi nobis propoſuerunt. Illa nos educavit, ac ſervat hac ſpe; & illa quodam in ſenſu pudore ſuffunditur videns, media, quibus tanta cum utilitate uſa eſt erga tot alios, irrita facta fuiſse in nobis propter ignaviam, atque negligentiam noſtram; cumque nequeat evitare probra, quæ ipſi hac de cauſsa ingeruntur, mœrore conficitur ſibimet dicens: *Filios enutrivi, ipſi autem ſpreverunt me.* (*Iſaias* 1.) Hoc autem probrum exigui profectus, quem in ſanctitate referimus, in nos etiam redit propter promiſſionem, quam fecimus per fœdus, ut ita loquar, a nobis cum Sancta Eccleſia ſancitum, & quod quotidie perfringimus. Etenim nonne in Dei Eccleſiam ingreſſi ſumus, ut Sancti evaderemus? Nonne noſmet conſiderare debemus tanquam ſydera, quæ ſemper clareſcere debent lumine, & attrahere non ſolum noſtros concives, ſed etiam alienigenas gentes ad Sanctam Religionem, quam ſequimur? Via juſti lumen eſt, cujus imminutio ferenda non eſt. At ad altiorem Sanctitatis gradum nequaquam contendere idem eſt ac deeſse neceſſitati noſmet in Chriſtiana Eccleſia ſanctificandi: ita ut Chriſtianus, qui non dat operam, ut Sanctitatem adquirat, nullo pacto ineluctabile ſibi munus commiſsum adimpleat unius rei illius, propter quam Deus illum in albo filiorum Eccleſiæ recenſuit. *Recens Auctor.*

Ut Sancti fiamus nobis obſervādum eſt, quo tendāt cogitationes, verba, facta noſtra.

Ad examen paullisper vocemus, quidquid fecerimus tot annos, ut Sancti fieremus, & ut perfectionem adipiſceremur. Numquid perfectam de cupiditatibus noſtris victoriam retulimus? Numquid iis omnibus abrenuntiavimus, quæ nos ab hoc fine divellunt? Num mortui ſumus omnibus affectionibus, ſtudiiſque noſtris? Num ſpiritum, ac voluntatem noſtram omnibus divinæ Providentiæ nutibus, legique divinæ ſubjecimus? Num noſmet collegimus, ac interiorem ſolitudinem ſervavimus, quæ efficit ne unquam a Dei conſpectu recedamus, ac illius in nobis jugem memoriam tueamur? Heu! quid fecimus hactenus, ut hanc recordationem foveremus? Quid egimus, ut ſuperaremus hanc antipathiam, quam in officiis noſtris obeundis experimur, & quæ venenatus fons eſt tot peccatorum? Inter millia inutilia verba, inter millia opum, honorum dignitatum meditamenta, quæ cordibus noſtris aluimus, quid in præſens uſque tempus egimus, ut coerceremus ingenium hoc moroſum, aſperum, querulum, litigioſum, quod efficit ut adeo raro cum proximo conſentiamus? Quid a nobis actum eſt, ut figeremus hanc evagationem, & noſtrummetipſorum effuſionem extrinſecus, adeo oppoſitam ſolitudini interiori, quæ nobis ſervanda eſt, ſi velimus ſancti eſse, & perfecti, uti polliciti ſumus, ubi ſancto eluendi baptiſmate, noſmet nuncupatis Deo votis obſtrinximus? *Auctor recens.*

De noſtris erga Sāctos, qui æterna fruuntur gloria, officiis.

Deus ita magnitudinis ſuæ characterem in omnibus operibus ſuis impreſſit, ut ne unus quidem divinas illius perfectiones ignoret. Quod ſi hoc in naturalibus locum habet, multo magis habet in Sanctis, qui ejuſdem ſunt viventes imagines. Ita videmus Scripturam, quæ quibuslibet rebus pretium novit tribuere, ubi loquitur de operibus, quæ Deus in natura produxit, dicere ſolum: Magna ſunt opera Domini: ubi vero conſiderat Sanctos, qui Deo perfruuntur in Cælo, exclamare: Mirabilis Deus in Sanctis ſuis! Heu! quantam nobis conſolationem nobis afferre debet hæc cogitatio, quoniam beatæ animæ illæ conſtituunt partem Eccleſiæ Jeſu Chriſti, cum ſint membra ejuſdem corporis cum nobis, cujus ille caput eſt; & cum adhuc nobis conjuncti ſint per vinculum caritatis, quæ, ut Sanctus Paulus ait, nunquam deficit.

Hinc S. Auguſtinus docet Eccleſiam militantem, & Eccleſiam triumphantem, unam tantum futuras in beatæ æternitatis poſſeſſione, ſicut modo una ſunt vinculo caritatis. Ita illi nobis ſunt fratres natu majores, tutores, ac patroni noſtri. Et profecto donec ſumus hic in prælio, illi pro nobis Deum deprecantur, & ab eo pro nobis neceſſaria petunt ſubſidia, quibus adjuti glorioſas referamus victorias de inimicis ſalutis noſtræ, ut aliquando futuri ſimus felicitatis eorum conſortes. Quod ſi Beati in cælo non obliviſcuntur noſtri; nonne æquum eſt, ut & nos accurate ipſis obſequia noſtra præſtemus in terra, quorum primum eſt illos colere, & imitari, & id ſecundum Divini Præceptoris noſtri ſenſum; qui loquens de filiis ſummi Sacerdotis Heli, ait: *quicumque glorificaverit me, glorificabo eum; qui autem contemnunt me, erunt ignobiles.* (1. *Reg.* 2. 30.) Ad hæc, cum Sanctos colimus, colimus Deum; quia beati Spiritus illi ſunt ejus, & membra Jeſu Chriſti; quapropter Sanctus Ambroſius ait, quicumque colit martyres, colit Jeſum Chriſtum, & quicumque illos contemnit, contemnit Dominum. Quod ſi honorem adhibemus Parentibus noſtris, omnis enim paternitas, ut Sanctus Paulus ait, originem habet a Deo: ſi Principes & magiſtratus veneramur tanquam imagines potentiæ Dei, & Sacerdotes tanquam peculiariter ejuſdem miniſtorio devotos; cur non colendi erunt nobis ſummi Heroes illi, qui poſt obitum ſuum, poſtquam vitam traduxerunt in praxi virtutum omnium, & ſanctitatis; quandoquidem præſertim, honor hic, quo eos colimus, nullam infert injuriam cultui ſupremo, quem debemus Deo? Quis enim ignorat, ſicuti fatemur in Deo excellentiam infinitam, ita cultum, qui debetur illi, nullis finibus, aut cancellis contineri debere? E contra vero cum excellentia Sanctorum finibus ſuis includatur, ita honorem his debitum finitum, & circumſcriptum eſſe, & toto cælo inferiorem illi, quo Deum adoramus. Deus unus eſt, cui ſupremus cultus præſtari poſſit, quippe qui rerum omnium finis eſt, & principium; & cui cultus omnis abſolute debetur; Sanctis vero, quippe qui creaturæ ſunt, præſtare debemus honorem, qui ad Deum referendus eſt, quippe ab ipſo Deo excellentiam, & ſanctitatem ſuam receperunt. Martyres ipſos veneramur cultu dilectionis, & ſocietatis, quo coluntur Sancti Dei in hac vita, ſed cultus hic illis majori cum certitudine ac devotione tribuitur, poſtquam de cruciatibus retulere triumphum. Hinc autem honor in eo ſitus eſt, ut cum pietate feſtos illorum dies celebremus, vitæ ipſorum hiſtoriam legamus cum mentis attentione, & cor habeamus plenum obſequio erga illos, ſemper de illis cum honore loquamur, eorumque virtutes imitemur, *Pean in ſchola Jeſu Chriſti.*

DE SOCIETATIBUS, COETIBUS,

Confraternitatibus, Congregationibus in Eccleſia ſub variis titulis Inſtitutis.

MONITUM.

Præter varios characteres Sanctitatis, & multiplices vias, quas ſecuti ſunt illi, qui Sanctorum titulum aſſecuti ſunt, de quibus jam verba fecimus, ſciendum eſt non deeſſe in Eccleſia Congregationes, Confraternitates, Cœtus, Societates, quæ nonnihil conferunt ad fidelium pietatem, & quæ quin ſub aliquo ſtatu peculiari contineatur eorum, de quibus in ſuperiori tractatu verba fecimus, viam ſemet ſanctificandi ſecuti ſunt, atque ſe obſtrinxerunt vitæ quæ magis regularis eſſet, quam reliquorum vulgo fidelium, fideliter eas ſecuti regulas, quæ adhærent Societati, quam ultro elegerint probante Eccleſia, ac ipſorum Paſtore.

Ad intelligendum fructum, quem in Eccleſia ferunt Cœtus hujuſmodi; ſciendum eſt illos in varias claſſes eſſe diſtinctos; quarum aliæ in uſu ſunt in Religioſis domibus per Sanctæ Sedis auctoritatem, & probationem, quæ etiam conceſſit Indulgentias, aliaſque gratias illis, qui recenſeri vellent ſub titulo, quem eorum gerit Inſtitutum; & pauci ſunt Ordines Religioſi qui ſibi merito non vertant, fovere id genus Sodalitia ſub peculiari titulo ad Dei gloriam conſecrata. Aliæ vero, quæ non minus communes ſunt, & quæ magno cum fructu Paſtorum cura in Parœciis, & ſub Epiſcoporum auctoritate exercentur, cujus generis ſunt Confraternitates Sanctiſſimi Sacramenti, adorationis Crucis, cultus Beatæ Virginis, ſeu in Mortuorum ſolatium; aliæ denique communes omnibus ſtatibus, conditionibus, & profeſſionibus vitæ, mercatoribus, opificibus artium omnium, qui ſuum habent ſymbolum, quo diſtinguuntur, ratione habita Myſteriorum, vel Sanctorum, quos ſingillatim ſe colere profitentur per actiones pias, Sacrificia, ſupplicationes, aliaſque id genus maximæ ædificationis cæremonias. Cum de ſingulis hujuſmodi Societatibus ſermonem habere nequeamus, ſatis erit de illis generatim verba facere, niſi fortaſſe de aliquibus inſignioribus, ut hinc judicium ferri poſſit de utilitate, quam ex aliis refert, ac pretio, in quo alias habet Eccleſia.

DE SOCIETATIBUS, COETIBUS,

Confraternitatibus, Congregationibus ſub multiplici Titulo in Eccleſia Inſtitutis.

Quod pertinet ad Confraternitates, vel Aſſociationes particulares, operæ pretium nos facturos cenſemus admonere eos, quibus honor, pietas ſuadet, ut huic, ut ita dicam, militiæ dent nomen, & in illa recenſeantur: Ex tanto numero, quarum vix nomina cognoſci poſsunt, nos de illis tantum verba facere, quas Sancta Sedes probravit, & quæ nulli cenſuræ ſunt obnoxiæ, vel quas Epiſcopi utiles eſſe arbitrantur ad pietatem fovendam, & alendos optimos mores in ſuis Diœceſibus, quod illas ab omni ſuſpicione, ac ſuperſtitione immunes oſtendit. Hoc autem præſupponendum eſt; nam ſub pietatis, ac devotionis ſpecie, ibi tenentur aliquando conventus, & cœtus Reipublicæ noxii, & quibus Principes, & Magiſtratus ſapientiſſime interdictum voluerunt, tanquam cœtibus ſeditioſis. Denique ſicuti optimi corruptio peſſima eſt, Summi Pontifices jure ſuo nonnullas abrogarunt, quæ ſub publicorum pœnitentium nomine ſecretam celabant licentiam, & nonnunquam etiam publicam; quamobrem quæcumque Societas neque ſancta, neque licita eſt, ſine auctoritate Eccleſiæ. 2. Neceſſe eſt etiam ad argumenti hujus intelligentiam reſpicere numerum harum Societatum, quas Confraternitates vocamus; nam licet magna earum ſit multitudo, ut vix earum numerum aſsequi valeamus, animadvertendum eſt tamen eas ad tres diverſas ſpecies referri. Quarum prior nomen deſumit vel ab aliquo Jeſu Chriſti myſterio, exempli gratia Confraternitas Sanctiſſimi Sacramenti &c. in qua qui recenſentur, profitentur ſe deſervire Deo, ſub hoc titulo peculiari, non quod alia non venerentur myſteria, ſed quia hoc ſibi peculiariter deligunt honorandum, atque imitandum. Species altera geſtat titulum aliquorum myſteriorum, feſtivitatum, vel prærogativarum Mariæ Virginis, quæ infinitis propemodum Confraternitatibus variis in regionibus, & in ſingulis fere civitatibus nomen fecit, 3. In honorem aliquorum Sanctorum, qui præter Inſtitutionem Ordinum Religioſorum, qui ex illorum nominibus appellantur, conſociarunt privatos utriuſque ſexus fideles in praxi obſervantiarum ſuarum, quemadmodum fecerunt S. Dominicus, SS. Franciſcus Aſſiſinas, & Paulanus, inſtitutor Carmelitarum, aliique nonnulli ſub aliis titulis de quibus ſingillatim verba facere non poſsumus neque ſermonis materiam ſuppeditare in ſingulas id genus aſſociationes, quas Confraternitatum nomine complectimur, quarum ſpecioſa varietas non parum confert ad Eccleſiæ ornamentum, & Sanctitatem. Nobis ſatis eſt hortari vulgo fideles ut rite ſervent ea inſtituta, quæ continent, tanquam aptiſſimum medium ut chriſtianam vitam ducant, & operentur ſalutem ſuam majori cum fructu, atque facilitate. Sed operæ pretium cenſemus illos admonere, ne ſibi perſuadeant ſatis eſse in has ſocietates admitti ut certi ſint ſalutis ſuæ, ſed hoc dumtaxat medium eſse, ut efficientius illam operentur, ſumma officii fide ſervantes regulas, atque ſtatuta illis inhærentia. Ad hæc animadvertendum eſt, quemadmodum ſodalitia, & confraternitates in honorem Beatæ Virginis ab Eccleſia probatæ hodierna die frequentiores ſunt, in dubium revocari non poſse, quominus ſint validiſſimum vallum contra impetum inimici ſalutis noſtræ, & præſens amuletum contra ſæculi corruptionem, & præſertim arrha peculiaris protectionis Deiparæ erga omnes Confratres. Celeberrimæ ſunt illæ Roſarii, & Scapularii. Utrique nomen date, ſed pro virili contendite ut omnia utriuſque adimpleatis officia. Nulla Sodalitas aptior eſt ad promerendum Beatæ Virginis patrocinium in omnibus neceſſitatibus veſtris, nulla utilior ſchola eſt veris Mariæ famulis, dummodo ſint aſſidui, & earum Congregationum inſtituta ſequantur.

Eccleſia Catholica Confraternitas, cujus Caput eſt J. C.

Proprie loquendo Eccleſia Catholica non aliud eſt, quam Cœtus fidelium Chriſtianorum, a quibus nomen accepit; ſed hic pulcherrimus, & auguſtiſſimus Cœtus eſt, qui ſit in Cælo, & hæc reliquorum omnium eſt mater. Caput illius eſt Jeſus

Jeſus Chriſtus, & ut ita dicam primus confrater; alii vero ſunt omnes Chriſtiani. Dei Filius dignatur illos fratres ſuos nuncupare; & habere tanquam ejuſdem Patris filios; quilibet talem ſe gerere debet damnationis pœna propoſita, & Deus pro filiis ſuis habere nollet illos, qui tales non eſſent. Sociorum numerus nimius eſſet, ut bene regeretur in ſingulis membris illam componentibus; & quod videbatur illi ornamento futurum eſſe, nonnunquam illam contemptibilem fecit: nam licet nemo ingrediatur niſi per innocentiæ januam, & omnes certe plenariam lucrentur Indulgentiam eo die, quo in eadem recipiuntur, quia dies eſt, quo baptizantur: nihilominus plures vitæ decurſu dedecorant illam, & Sanctitas, quæ eſſe deberet magni hujus corporis anima, longe imminuta eſt, ex quo tam late ſe extendit. Primis illis temporibus nullus erat Confrater, qui eſſe nollet perfectus Jeſu Chriſti imitator; omnes gloriæ ſibi vertebant imitari virtutes illius; paupertas, dolor, atque contemptus totam Societatis hujus ambitionem conſtituebant. Fatale hoc nomen meum, ac tuum quod tantum ciet rumorem in mundo, & conjunctiſſimas ſolvit amicitias, in eorum ſermonem locum non habebat. Omnia erant communia: inter eos nulli erant ditiores, nulli pauperiores; nihil proprium poſſidebant; cor illorum Deum unice reſpirabat. *In libro, cui titulus: Familia Sancta P. Corderii Tomo 2.*

Voluit; Deus efficere, ut reviviſceret Spiritus Chriſtianiſmi in perſona Religioſorum utriuſque ſexus, qui peculiarem conſtituunt ſocietatem.

Tempus illud Apoſtolicum, & ratio vivendi primorum fidelium ne integrum quidem ſæculum obtinuit; prout ignis Spiritus Sancti deferbuit, natura gratiam ſuperavit, ac priſtina jura iterum adepta eſt; pro refrenarum rerum contemptu, quem Cæli amor peperit in his animabus, oborta eſt avaritia, pro humilitate, honoris deſiderium invaluit, & in locum odii corporis ſui, ſucceſſit voluptas, & præclara illa Jeſu Chriſti imago, quam quilibet impreſſam gerebat in corde ſuo, modo hoc, modo aliud amittebat lineamentum, & ita ex majori parte obliterata fuit, ut poſt elapſa aliquot ſæcula nihil priſtinæ ſimilitudinis ſupereſſet. Hoc tempore Deus, qui ſemper habere vult ſanctos ſuos in Eccleſia, inſpiravit primordia Ordinum Religioſorum ſexus utriuſque, ut reſuſcitaret ſpiritum primorum fidelium, & faceret, ut pietas, quam mortales omnes perſequebantur, aliqua tamen nanciſceretur perfugia, ubi tuto vivere poſſet. Communicavit illis interiores primitivæ Eccleſiæ ſenſus, eoſque tanto fervore animavit, ut in terris viverent non ſecus ac Seraphin Cælo. Alii horrentes conquirebant ſolitudines, ne mundi ſpiritus illos in devotionibus ſuis perturbaret; Alii videntes monita ſua, ac integerrimæ vitæ exempla iis prodeſſe poſſe, qui non illius conditionis ſunt, in deſertis vivere poſſint, per ſpiritum caritatis ſeſe in civitatibus continuerunt; ſed cum iis inſtitutis tantum abhorrentibus a placitis publicæ licentiæ, ut nulla ſit Arx tam ſcite vallo, aggeribuſque ſepta contra externos militum impetus, quale ipſorum inſtitutum eſt contra vitium. *Idem.*

Ordines Religioſi ſunt Confraternitates, quarum numerus multiplicatus eſt.

Ordines Religioſi proprie non aliud ſunt, quam illuſtres Confraternitates, quarum pietas Chriſtianiſmi ſpiritum inſtauravit. Plurimi, qui ſopiti erant in pravis criminum ſuorum habitibus; ad aſpectum tanti luminis excitati ſunt, & ſtatuerunt imitari Cœnobitas, non quidem in rebus omnibus, quoniam minori ſumptu ſalus comparari poteſt; ſed virtutem excolendo juxta vires ſtatus ſui, & ſerio cogitando de maximo ſalutis negotio. Ut autem facilior ſalutarium conſiliorum ſuorum expediendorum eſſet ratio; inſtitutæ fuerunt Confraternitates, ubi exiguus aliquis numerus piorum hominum, a nimis libera vulgi conſuetudine abhorrentium, ſtatis temporibus ſimul conveniunt, ut majori cum zelo chriſtianæ vitæ occupationibus vacent. Hinc ortæ omnes Congregationes ſub Nomine Beatæ Virginis apud Jeſuitas, Confraternitates Roſarii apud Patres S. Dominici, Confraternitates Sancti Sacramenti, Familiæ Sanctæ D. noſtri, & Joſeph, aliæque plures, quas Summi Pontifices probarunt, & locupletarunt pluribus Indulgentiis tum pro viventibus, tum pro defunctis. Hac in re Eccleſia ſuum prodidit zelum, ut Deum in terra glorificaret: quemadmodum glorificatur in Cælo ab illa triumphanti Hierarchia, ubi adeſt Ordinum varietas, tanquam tot ſocietatum, quibus unus ſcopus eſt honorandi, & glorificandi divinam Majeſtatem. *Ex libro cui titulus, Familia Sancta R. P. Joannis Corderii. Tomo 2.*

Utilitas, quã percipimus cum ingredimur in aliquam Confraternitatem.

Nulla confraternitas eſt, in qua non inveniantur quinque, vel ſex res commendabiles, & confratribus utiles. Habet protectionem perſonæ illius ſub cujus præſidio inſtituta eſt. Noſtræ infirmitates ſatis nobis oſtendunt neceſſitatem, quæ nobis eſt valentium patronorum, qui noſtras res agant apud Deum. A quibus autem majus ſubſidium ſperare poſſumus, quam a magnis illis Patriarchis, qui ornaverunt Eccleſiam meritis virtutum ſuarum, & mundo ſtuporem injecerunt magnitudine miraculorum ſuorum? Quantumvis boni modo ſimus, fortaſſe præteritum non ſemper æque bene fuit inſtitutum, ac præſens; & licet hoc eſſet, cum non ſint homines adeo ſancti, ac inſontes itaut nunquam peccent; nemo eſt, qui non aliquid reliquum debeat juſtitiæ Deo pro pœna peccatis ſuis debita. Huic ſatisfaciendum, vel in hac, vel in altera vita eſt: neque melius hoc fieri poteſt niſi per applicationem meritorum Jeſu Chriſti, Beatæ Virginis, & omnium Sanctorum, per indulgentias. Hæ gratiæ, adeo liberaliter conceduntur Confraternitatibus, ut nullus abeat anni menſis, quo Sancta Sedes non largiatur plenarias Indulgentias illis, qui in hujuſmodi Congregationibus deſcripti ſint. Præter quam quod ſi nos noſtram ignaviam cognoſcimus, ſcimus quanta ſit virtus bonorum exemplorum, quæ in his nobilibus cœtibus non deſunt, ubi quilibet certatim contendit, ne quid prætermittat eorum, quæ agenda ſunt. Bonorum fervor ſecum fert neſcio quem igniculum, qui tepidos fovet, eiſque imminuit timorem pœnæ, praxi illis oſtendens virtutem inertibus ſolum eſſe difficilem. *Idem.*

Subſidia ſpiritualia, quæ ex Confraternitatibus percipiuntur.

Magnus ad virtutem obex eſt neſcire, quid ſit agendum. Non deſunt quidam qui præclare ſeſe gererent, ſi diceretur illis, fac hoc, fac illud. Hoc ſubſidium, & monita nunquam deſunt in Congregationibus. Ibi frequentes habentur hortatiunculæ, ad quas habendas eliguntur viri, qui ad cor potius, quam ad aures loquuntur; & licet omnes obmuteſcerent concionatores, regulæ loquerentur, & ſingillatim docerent quid faciendum ſit. Omnia mundi hujus officia intereunt in morte; Mundus enim non ultra procedit; ſed hic non ſubſiſtit harum Congregationum caritas; adhæret lectulo veſtro dum ægrotatis; vobiſque omnia præſtat officia, precum, conſolationis, & cujuſlibet alterius ſubſidii, cujus egeris. Vos deducit ad tumulum, nec deſerit, niſi omnem impenderit auctoritatem, quam apud Deum habet Eccleſia, ut vos ad Paradiſi fores adducat. Nunc licet vobis, Auditores, eligere, quid vobis faciendum ſit. Salvari poſſumus, quin ulli confraternitati, quam Eccleſiæ adſcribamur; non inficior; hoc præceptum non eſt, ſed conſilium tantum, ut id genus ſubdiis utamini; ſed mature conſideranda ſunt quæ dixi; & deinceps ſtatuendum. Præcipue vero conſiderare languorem noſtrum id genus eſſe, ut niſi re aliqua excitetur, neque illud operabitur, quod neceſſitatis eſt; peculiares enim Dei gratiæ non conceduntur inertibus, & negligentibus media Salutis, quæ Deus illi offert. *In libro qui inſcribitur, Familia Sancta, R. P. Joannis Corderii Tomo 2.*

Liquido conſtat ab ipſis Eccleſiæ primordiis non defuiſſe, qui profiterentur vitam ſeveriorem illa quam vulgo homines ſequebantur, & quæ conformis fuit non præceptis tantum, verum etiam conſiliis Evangelicis, ſive in communi, velut primi illi S. Marci Diſcipuli Alexandriæ, ſive in particulari in deſertis locis, non ſecus ac illi, de quibus loquitur Sanctus Paulus; qui in ſolitudines, & ſpecus ſecedebant procul a mundi commercio, qui talibus viris dignus non erat. Sed cum primum hoc vitæ genus ſubſiſtere non potuerit, cum perſecutiones deſævirent, alterum mirum in modum auctum eſt fuga plurimorum fidelium, qui ut Tyrannorum rabiem eluderent, & ſuppliciorum cruciatus, ſeceſſerunt in remotiſſimos locos, ubi ſanguinis martyrium in illud pœnitentiæ mutabant. Denique cum Tyrannorum clade perſecutiones ceſſarunt, cum fama ubique celebraret Magni Antonii miracula, attrahebat undique ad illum quamplurimos, & illius imitandi deſiderium illos ita inceſſerat, ut quam primum ædificata fuerint cœnobia in montibus regionis illius, quæ circum Thebas in Ægypto eſt, ubi una cum antiquis Solitariis, qui eo conceſſerunt, illos in communi vivere docuit ſub regula, quam illis ipſe præſcripſit. *Auctor recens.*

De Congregationibus ſub nomine Beatæ Virginis inſtitutis.

Licet nomen congregationis indiſcriminatim conveniat omnibus Cœtibus pietatis qui habentur in Eccleſia; tamen peculiariter tribuitur illis, quæ in honorem Mariæ Virginis habentur in Collegiis, & Domibus Societatis Jeſu. Hæ comparari poſſunt fonti, quem vidit per ſomnium Mardochæus, & qui in ipſa origine erat admodum exiguus, ſed qui ſubinde in progreſſu creſcens, produxit fluvium, qui ſeſe in terram univerſam effudit. Hæc devotio in Collegio Romæ duxit initium a pietate Religioſi juvenis, qui Dei ſpiritu afflatus & cupiens imprimere in diſcipulorum corda teneram erga Matrem Dei devotionem, ſapientiores morabatur, eiſque auctor erat, ut preces funderent ad aram, quem ipſe exornaverat. Cum pueri illi inter ceteros modeſtia, ac pietate eniteſcerent, plures in eorum numerum petierunt admitti, qui brevi auctus eſt ita, ut anno 1563. erigenda fuerit Congregatio in Deiparæ honorem, ſub titulo Annuntiationis ejuſdem a Patribus Societatis Jeſu dirigenda. Regulæ, atque conſtitutiones ejus conſcriptæ fuerunt, & aliquot annis poſt Gregorius Papa XIII. videns bona, quæ hæc devotio gignebat in omnibus urbibus, illam Apoſtolica auctoritate approbavit, & Bulla ad id explicite edita illam gratiis, indulgentiis, favoribus, ac privilegiis locupletavit. Hujuſmodi Congregationes, nobilium, magiſtratuum, aliorumque poſtmodum conſtitutæ ſunt ſub regimine Patrum eorumdem, cum eadem fere pietatis praxi. *Recens auctor.*

Confraternitas Scapularii.

Si homines ſibi honori ducunt, quamplurimos eſſe, qui ſuis coloribus incedant amicti, veluti nota imperii, atque auctoritatis; dubitare non poſſumus, quominus Virgo Deipara ſingulari honore ſe affectam putet ab illis, qui ejuſdem habitum gerunt, videlicet Scapularium, quod indicio eſt, nos illius eſſe, nos illius ſervituti eſſe devotos, non eſſe ex numero domeſticorum illius, & in ejuſdem clientela verſari. Et ſane ſicuti Eccleſiaſticus a Sæculari ex indumentorum genere dignoſcitur, & Eques alicujus Ordinis ab eo, qui nos eſt ex pallio, & funiculo; miles a mercatore ex enſe; ita Virginis Scapularium a nobis habendum eſt tanquam nota, qua illi ſecernuntur, qui eidem inſerviendo ſe devoverunt. S. Gregorius Nazianzenus loquens de pallio, quod reliquit Elias Eliſæo diſcipulo ſuo, cum ſublatus in cælum fuit, hoc nomine illum appellat: *pretioſam Prophetæ hereditatem*: quippe

hoc

hoc totum erat illud, quod in terris poſſidebat Elias; & Pallium hoc, ut ita dicam, induit Eliſæum duplici Spiritu magiſtri ſui; mox enim factus eſt heres dignitatis, & munerum ejus. *Unctio fecit Prophetam: Pallium autem contubernalem, & ſocium. Auctor recens.* Sed de hac re fuſius locuti ſumus in tertio tomo Myſteriorum.

De Confraternitate B. Mariæ Agonizantium nuncupata.

Inter Sodalitia communia in Deiparæ Virginis honorem inſtituta, ſi quid addere fas eſt, credo illam præcellere, cujus ipſa nomen gerit, & cujus fructus nobis certiſſimus videtur, ac titulus ipſi Mariæ honorificentior; Congregationem videlicet Mariæ Agonizantium nuncupatam. Prolixo opus eſſet ſermone ad referendam occaſionem, quæ impulit plurimos fideles ut in unam coaleſcerent ſocietatem, cujus finis eſt orare pro morientibus, qui in agone ſunt poſiti, illiſque procurare ſubſidia, quibus indigent in mortis articulo, ut certam ſibi faciant æternam felicitatem; Scire ſufficiat, vix Sanctæ Sedi propoſitam fuiſſe hanc ſocietatem, cum intellexit Summus Pontifex, quantam eſſet utilitatem paritura in Eccleſia, ideoque non ſolum approbavit illam, verum etiam indulgentias, & privilegia conceſſit ad excitandos fideles ut illam ingrederentur; & mox longe plurimi ex omni ſtatu, & conditione Cardinales, Præſules, nomen dare illi voluerunt cum pro zelo, & ſalute proximi, tum pro ſua, & præcipue, ut in honore haberent Matrem Dei, quæ in hoc pleniſſimo caritatis officio illis veluti exemplar præfulget, quippe quæ adfuit Salvatori de Cruce expiranti. Fructus, & utilitas, quæ inde cedit Sodalibus, eſt peculiari jure ſibi promereri præſidium Sanctiſſimæ Virginis in mortis agone ubi aliquando futuri ſunt, ac illi fidenter hanc Eccleſiæ orationem dirigere. *Tu nos ab hoſte protege, & hora mortis ſuſcipe. Idem.*

Præſtantia Confraternitatis Roſarii.

Non vereor aſſerere, Roſarium Beatæ Mariæ Virginis devotionem eſſe optime inſtitutam, ideoque aptiſſimam ad promerenda ejuſdem ſubſidia, & impetrandas a Deo gratias, quas per eamdem conſequi optamus, ſive conſideremus Myſteria, quæ continet, & quorum ciet in nobis recordationem, ſive cogitemus communionem bonorum, quibus illa in Cælo cumulata fuit, & quæ quodammodo illi ob oculos ſubjicimus; ſeu denique ea ipſa, quæ petimus, & quæ illa nobis largiri deſiderat. Liquet quot Socios illa jactet Reges, Principes, ſummos Pontifices, & millia ſupremæ Nobilitatis, qui gloriæ ſibi vertunt famulari Reginæ cælorum. Hoc proculdubio pietatis officium gratiſſimum eſſe debet Deiparæ, quandoquidem illi ob oculos ſtatuit beatiſſimum illud momentum, quo Angelus felix attulit nuntium, illam jam delectam fuiſſe in Æterni Verbi Matrem, & jam conſtitutam Spiritus Sancti Sponſam, a quo obumbrata ſinu conceptura erat illum quem Angeli adorant, ac tandem Creatori ſuo vitam datura. Qualitas, favor, dignitas, qua evehebatur ad altiſſimum dignitatis apicem, ad quem pervenire poterat mera creatura. Nunc autem illud unum reliquum eſt, ut ſciatis, quid ſit Roſarium quod recitatis, & cujus devotio adeo commendabilis facta eſt, ut vobis hac de re ſit perſuaſum. Hæc myſtica eſt corona partim conflata ex iiſdem verbis, quæ protulit Angelus in glorioſa illa legatione ſua, quibus admiſcetur oratio, quam mundi Salvator tradidit Apoſtolis ſuis, ut eſſet exemplar ceterarum, quas Deo effundere poſſumus. Noſtis præterea numerum vicium, quibus repetitur non vacare myſterio, cumque diſtinguatur exterioribus ſignis, quæ adhibentur ad juvandam memoriam, efficere tanquam orbem, & coronam, quæ glorioſæ Dei Genitrici offertur ad eam colendam, unde factum eſt, ut pia ſimplicitas primorum Inſtitutorum Cultus adeo Religioſi, fecerit illi nomen Roſarii, quaſi huic Reginæ cælorum offerretur corolla Roſarum juxta eorum temporum conſuetudinem decorandi hoc munuſculi genere perſonas vel meritis, vel dignitate conſpicuas. *Auctor Sermonum &c.*

Hac in re haberi quæſtio poteſt non difficilis, quæ ſolvatur; videlicet, ſicuti hæ ſodalitates, vel cœtus pietatis plurimas habent regulas, & devotionum praxes, quæritur cujuſmodi ſint obligationes eorum, qui ſeſe illis aſtringunt. Nonne hoc eſt, aliquis inquiet, fortaſſe recens ſibi onus imponere, quod deinceps crucem figat conſcientiæ, cum per fragilitatem, vel aliquam pœnitentiæ ſpeciem, violamus oneroſam legem, quam nobiſmet irrogavimus fortaſſe nimis temere, ac imprudenter; vel cum per relaxationem, quæ nimis communis eſt in aſceticis exercitationibus, oſcitanter peragimus ea, quæ imprudenti fervore peragenda ſuſcepimus? Nonne hoc eſt in caput ſuum convertere illam Prophetæ maledictionem: *Maledictus, qui facit opus Dei negligenter? (Jerem. 48.)* Vel tandem nonne hoc eſt ſibi ponere offendiculum, & quærere occaſionem in multa ruendi ſcelera? Dei mandata, & Eccleſiæ, ſi ad unguem obſerventur, nonne ſatis ſunt, quin ex libidine nova nobis onera injiciamus? Hæ fere ſunt objectiones, quas hæretici, & mortales in omnem licentiam effuſi contra Religioſum ſtatum comminiſcuntur, quibus illud ipſum reſponderi poteſt, quod tot eruditi Patroni ſtatus hujus ad Salutem utiliſſimi reſponderunt. 1. Has leges vel inſtituta, quibus ultro ſe obſtringunt, non eſſe divina præcepta, ſed tantum ad majorem perfectionem ſpectare; eorum inobſervantiam non eidem pœnæ, vel peccato eſſe obnoxiam, ac perfractionem rigoroſi præcepti, cum harum regularum obſervatio ſit ſemper meriti amplioris. 2. Iis exceptis, qui ſeſe concepto voto vitam magis regularem ſe ducturos pollicentur, crimen negligentiæ, vel fervoris defectum non eſſe peccatum grave, cum interim contemptus aliquorum id genus mediorum ad melius ſervanda præcepta, quibus obligamur, poteſt nos ſontes efficere, non ſontes diligenter procuratæ Salutis. 3. Quemadmodum libere alicui ex his Confraternitatibus nomen damus, ita tanquam prima conditio conſtituitur, cum qui nomen dederit, nolle ſuæ conſcientiæ crucem figere, & ſine præjudicio aliorum negotiorum, vel officiorum ſtatus ſui, in quo a Deo fuerit conſtitutus, ſe recentis inſtituti munus obiturum, & ſemper illud ſibi ante oculos propoſiturum, tanquam opus ſuperogationis, a ſe poſt reliqua adimplendum. *Recens Auctor.*

De votis, & promiſſionibus, quæ in hujuſmodi Confraternitatibus ſunt.

Nemo in aliqua harum Confraternitatum ab Eccleſia approbatarum admittitur, qui non emittat jusjurandum, votum, aut promiſſionem in manu eorum, qui ad illos excipiendos præpoſiti ſunt, ſe obſervaturum ſtatuta, & regulas; ideoque ſemper adeſt formula quædam communis, cui eſt ſubſcribendum. Hæc autem formula continet votum, vel promiſſionem factam vel Deo, vel Beatæ Virgini, vel Sancto, ſub cujus nomine Confraternitas inſtituta eſt; quamobrem operæ pretium eſt callere naturam, diſcrimen, obligationem, quam imponit votum, vel promiſſio facta, cum aliquis in illa Confraternitate recenſetur. En igitur quid ſciendum eſt.

Docet D. Thomas, vota, quæ Sanctis, vel Superioribus fiunt, duas promiſſiones complecti; alteram, quæ Sanctis fit; & hæc, inquit ille, non eſt formaliter votum, ſed voti materia. Alteram, quæ fit Deo, & hæc formaliter votum eſt. Ita qui dicit: Voveo Beatiſſimæ Virgini me peregre profecturum in locum aliquem illi ſacrum; promittit Virgini ſe hoc iter aggreſſurum; & hæc promiſſio votum non eſt. Sed pollicetur etiam Deo, ſe fidem præſtiturum ejus rei, quam Virgini vovit, & hoc votum eſt. Alii dicunt nos Sanctis nuncupare vota, non quatenus creaturis rationabilibus; ſed quatenus amicis Dei, qui in illis eſt; dein vota, quæ illis nuncupantur referri ad Deum: non ſecus ac injuriæ, quæ in illos proferuntur, blaſphemiæ vocantur, quia convicium fit Deo, qui in eorum perſonis per gratiam, & gloriam reſidet. Juxta hanc ſententiam vota, quæ Sanctis fiunt, directe reſpiciunt Deum; Sanctos vero relative, ac dependenter. *Ex libro, cui Titulus: Vera devotio erga Beatam Virginem P. Joannis Craſſet.*

Multum diſcriminis intereſt inter promiſſionem, quæ Deo fit, & quæ Sanctis. Promiſſio, quæ fit Deo teſtimonium eſt animi grati ob tot gratias quas ab illo recipimus, tanquam a primo principio Entium omnium, & bonorum omnium auctore: & hæc promiſſio votum eſt, & cultus Latriæ, quem nulli creaturæ tribui fas eſt. Sed promiſſio, quam Sanctis nuncupo, ſignum eſt gratitudinis erga illos tanquam mediatores, atque interceſſores, qui nobis aliquam a Deo gratiam obtinuerunt. Itaque votum hoc non eſt cultus Latriæ, ſed Duliæ, ut inquiunt Theologi, qui creaturæ Dei amicæ tribuitur. Quamobrem voti nomen æque ac illud adorationis generale vocabulum eſt quod Deo, & Sanctis convenit. Sed modo longe alio. Adoratio, quæ Deo præſtatur tanquam Enti primo cultus eſt Latriæ incommunicabilis creaturæ. Sed Sancti adorari poſſunt tanquam amici Dei, quos ille conſtituit gratiæ, & gloriæ ſuæ participes. Hoc ipſum de voto dicendum. Si reſpicitur Deus tanquam auctor bonorum omnium; hic latriæ cultus eſt, qui nulli creatæ rei licet perfectiſſimæ tribui poteſt; ſed ſi reſpicit Sanctos tanquam mediatores, atque interceſſores, hic cultus eſt Religioſus cedens in gloriam Dei, licet promiſſio facta ſit Angelo, vel homini. Votum igitur promiſſio eſt facta Deo, & Sanctis, tanquam advocatis, ac mediatoribus noſtris hujuſmodi bona procurantibus. Immerito igitur hæretici impugnant vota quæ beatæ Virgini, Sanctiſque nuncupamus, & hæc impugnantes praxim, ac devotionem totius Eccleſiæ condemnant. *Liber cui titulus: Vera devotio erga Beatiſſimam Virginem P. Craſſet.*

Narrat Tertullianus Ethnicos accuſaſſe primos Fideles, quod nocturnos haberent cœtus, in quibus ſeſe nequiſſimis pollueſrent iniquitatibus. Alii politici nequam hoc factionis, ac ſeditionis nomine inſimulabant. Magnus ille vir omnes has refellit calumnias in eruditiſſima Apologia, quam pro Religionis cauſſa lucubratus eſt. Narratio, quam affert eorum, quæ fiebant in illis orationum locis, nobis eſſe poteſt loco Apologiæ ad tuendas Congregationes, in quibus, quoad fieri poteſt, primorum fidelium pietatem imitamur. De illorum pietate hæc ait. Opus eſt, inquit, ut in apricum proferam ea, quæ fiunt in his fidelium cœtibus, qui factionis nomine traducuntur; & poſtquam exufflavero calumnias, quæ nobis injiciuntur, operæ pretium erit, oſtendere, quid in illis fieri conſueverit. Sumus, ait, corpus unum conflatum ex mortalibus eamdem Religionem profitentibus, eamdem vitæ normam habentibus, eamdemque Paradiſi ſpem foventibus. Convenimus autem una, & congregamur, ut ſimul conjuncti, tanquam in manu forti obtineamus a Deo ea quæ petimus: nam *hæc vis Deo grata vis eſt*. Ibi autem fundimus preces etiam pro Imperatoribus, eorumque miniſtris, pro Magiſtratibus, & pro ſtatibus etiam ſæcularibus. Precamur a Deo populi pacem, & convenimus, ut ſanctas Litteras perlegamus, ut Dei verbum audiamus, & aliquod capiamus conſilium in præſentibus neceſſitatibus, & ut futuris temporibus proſpiciamus. Fidem noſtram alimus ſanctis ſermonibus, ſacriſque Canticis; elevamus ſpem noſtram in Cælum; omnem confidentiam noſtram in Deo collocamus: ac interea non ceſ-

ſamus

ſamus loqui de mandatis illius, ad ciendam eorum memoriam, atque indicendam eorum obligationem. *Ex libro P. Craſſet ſuperius laudato.*

Dei Filius approbat Confraternitates, & cœtus.

Dei Filius promiſit olim Diſcipulis ſuis, ubi duo, vel tres eſſent congregati in nomine ſuo ſe certiſſime eſſe in medio eorum. Nonne affirmari poteſt, promiſſionem hanc palam adimpleri in illis, qui ſimul conjuncti, & congregati ob finem eumdem ſerviendi Deo ſunt veluti corpus, quod ſub vexillis ſuis in aciem deſcendit, ut mundi placita impugnent, quia hæc ſocietas fit in nomine ejus, quia per perculiarem vocationem conſtituunt partem ſejunctam a vulgo fidelium, ut vitam ducant magis chriſtianam? Dicere igitur poſſumus Salvatorem juxta promiſſionem ſuam vere eſſe in medio illorum, tanquam caput quod eos tanquam teſtis, & ſpectator, qui æquo, ac benigno illos oculo reſpicit, tanquam protector, qui eos a procacium hominum irriſione tuetur, tanquam Paſtor, qui quærit & defendit electum gregem. Quamobrem tantum abeſt, ut Socii illi rubore ſuffundi debeant, ut immo debeant gloriari, ſe illi priores eſſe tanquam amicos fideleſque illi ſocietate conjunctos: *In medio eorum ſum. Auctor Recens.*

Duplex genus ſocietatum, quarũ aliæ vivunt in communi, aliæ in particulari.

Inter ſocietates illorum, qui vitam magis frugi profitentur, prætermittendum non eſt duplex eſſe genus, alias vivere in communi, & quamdam familiæ ſpeciem conſtituere, quarum plures infra unius, vel etiam alterius ſæculi ſpatium inſtitutæ ſunt in Gallia, & Italia, & aliis aliquot Regnis, quarum Inſtitutores fuerunt perſonæ, meritis, atque auctoritate præcellentes, quamvis hæc inſtituta nequaquam votorum vinculis conjuncta ſint, ducunt tamen vitam ſanctam, & religioſam, & plurimum conferunt ad animarum ſalutem, & gloriam Eccleſiæ. Alterum Societatum genus eorum eſt, qui non aliam habent conjunctionem, niſi quamdam devotionis praxim, quæ omnibus communis eſt; cujuſmodi ſunt illi, qui in aliquam ingrediuntur harum confraternitatum, de quibus verba facimus, quin conditionem, vel vivendi formam mutent, cum eorum vita abnormis non eſt: Fateor equidem primum illud Societatis genus, vel potius Communitatis eſſe perfectius; ſed alterum non caret merito ſuo, quippe referunt imaginem vitæ, quam ducebant primi fideles, qui ſtatis diebus vel horis ad laudes Domini concinendas congregabantur. *Idem.*

Utilitates quæ percipiuntur ex hujuſmodi Sodalitiis.

Si noſſe cupimus bona, quæ ex hujuſmodi cœtibus percipiuntur, hæc ferme ſunt, quæ in dubium revocari non poſſunt. 1. Peculiaris eſt Dei gratia, & favor ad illa præ aliis vocari, & diligi; ideoque ſingulare beneficium eſt, propter quod Deo nobis agendæ ſunt gratiæ. 2. Propter conſenſionem Confratrum, qui hanc Societatem conſtituunt, fit Communitas quædam, vel potius communicatio meritorum, gratiarum, precum, & benedictionum, quas effundit Deus in corpus totum ita ut ſingula verba de cæterorum bonis communicent. 3. Dubitari nequit, quominus preces unius Corporis, vel unius Communitatis peculiarem habeant vim, atque virtutem ad obtinendas gratias, vel favores; quin immo totius cœtus orationes favorabilius exaudiantur, quam ſi ſinguli ſeorſim preces effunderent. 4. In hujuſmodi Societatibus fervor in cultu Dei, ut plurimum major eſt propter mutuum exemplum quod ultro citroque ſibi ſuppeditant, ſicuti videmus, plures ignes minores ſimul conjunctos majus efficere incendium, & ſingulos calefacere, qui propius accedunt. *Idem.*

D E M I R A C U L I S

Sive in Favorem Sanctorum, ſive in Confirmationem Fidei, & Catholicæ Religionis.

M O N I T U M.

Gloria Filii Dei eſt non ſolum fideles habuiſſe Servos, quemadmodum vidimus in hoc Tractatu, neque defuiſſe Sanctos omnium ſtatuum, & characterum, qui illum coluerint, & glorificaverint. Hic Dei Filius eos viciſſim bonorificare voluit, & cognoſcendos illos præbere per ea miracula, quæ in eorum gratiam operatus eſt. Profecto Eccleſia ſemper hoc præſtolata eſt teſtimonium, atque ut loquitur Sanctus Auguſtinus, hic Cæli ſermo ad illos Sanctos declarandos, & efficiendum, ut illis præberetur honor, & cultus, quem meriti ſunt, hoc illud eſt, quod commune fuit omnibus, cujuſcumque ordinis eſſent, & characteris; & ſi in Martyrum beatificatione, ſatis fuit probare illos mortem ſubiiſſe pro Jeſu Chriſto, hi plerumque illi fuerunt, in quorum gratiam Deus majora, certioraque prodigia operatus eſt. Hoc autem argumentum, quod placuit Deo præbere Sanctitatis eorum, qui fideliter voluerunt in illius ſervitute perſeverare eo in ſtatu, & conditione, in qua illos conſtituit, manifeſtum eſt documentum ſuavitatis Providentiæ in Electorum ſuorum regimine, quippe oſtendit, quin eorum mutetur officium, vel ſtatus, in ipſis ſitum eſſe, Sanctos inſignes evadere, cum hic Deus bonitatis, & Miſericordiæ voluerit, ut ita dicam ſeſe eorum ingenio, & conditioni accommodare. Quod ſi noſtrum cauſſa non operatus eſt miracula; ſatis eſt illum plura operatum fuiſſe, ac per intervalla operari, ut nos confirmet in fide, futurum ut noſtra virtus eo majori cum gloria eniteſcat, quo magis delituerit.

Cum hoc de Miraculis argumentum non ideo habeatur ad probandam ſolum eorum ſanctitatem, quos Eccleſia in Beatorum numero recenſet, ſed aptiſſimum etiam videatur, ad fidem confirmandam, & omnes Religionis noſtræ veritates probandas; dicet quiſpiam fortaſſe hic extra locum ſitum eſſe; ſed præterquam quod Tomum hunc ampliorem, & æqua ac alios magnitudinis efficit: poteſt etiam prodeſſe ad confirmandas veritates, quæ in variis voluminis iſtius partibus continentur.

D E M I R A C U L I S

Seu in Sanctorum gratiam, ſeu in Confirmationem Fidei, & Catholicæ Religionis.

Sunt in Eccleſia vera miracula, quæ naturalibus cauſſis accepta referri non licet.

Novus error eſt quorumdam hujus ſæculi Criticorum, naturalibus cauſſis tribuere, quas Deus unus cognoſcit, miracula probatiſſima divina prorſus virtute peracta, tum in fidei confirmationem in primæva Eccleſia, tum ad declarandam prorſus divino hoc ſermone virtutem, & meritum eorum, quos Eccleſia in Sanctorum Albo recenſet.

Error hic ſtatim confutatus fuit a viris in Eccleſiæ fide, ac in Traditione verſatiſſimis, ita ut ſpes adſit, non longius proceſſurum: quam ob rem nequaquam prolixius hac de re verba faciemus. Satis eſt dicere, quamvis plura miracula olim facta fuerint in gratiam Ethnicorum, aliorumque Religionis Inimicorum, nullum tamen unquam factum fuiſſe ad probandum mendacium, vel doctrinam pravam; quia Deus non poteſt auctor eſſe mendacii. Hinc ſæculi hujus, ac ſuperioris Proteſtantes nullum unquam probare potuerunt in gratiam novæ eorum fidei, cum interim pene infinita contigerint in gratiam Fidei Catholicæ, & Romanæ, quæ totidem ſunt argumenta veritatis Doctrinæ ejuſdem. Nihil prodeſt aſſerere non defuiſſe fallacia quædam miracula; horum enim fallacitas aliorum probat veritatem, cum fallacitas neceſſario veritatem ſupponat: ita ut hæc miracula rite probata fuerint probatiſſima argumenta veritatis Chriſtianæ Religionis, & multum contulerint ad eamdem conſtituendam. Ita quin iſtic immoremur ſingula probaturi, ſatis erit admirari infinitam Dei poteſtatem, qui, ubicumque ſibi libitum fuerit, operari poteſt, tanquam Dominus, & evertere leges naturæ, quas ipſe conſtituit. Quam ob rem latius verba faciemus tantum de utilitate, quam inde percipere poſſumus, quæ eſt nos confirmare in veritate fidei, atque Doctrinæ Eccleſiaſticæ.

Miracula non ſemper ſanctificant eos, qui faciunt ea.

Miraculorum gratia longe utilior eſt illis in quorum gratiam fiunt, quam illis, a quibus fiunt. Gratia hæc non ſanctificat ſubjectum ſuum, licet illius ſanctitatem ſupponat, & ſit inſtar mercedis. Non defuerunt reprobi, qui miracula operati ſunt. Judas qui propter ſimilia inclaruit portenta, non ſecus ac alii Apoſtoli, factus eſt infelix dæmonis victima, poſtquam de illo triumphavit. Alii Diſcipuli, qui ſpiritibus immundis præceperant, ut de obſeſſis corporibus egrederentur, & qui in Jeſu Chriſti virtute ejecerant illos, in aliquod vitium inciderunt ob ſecretam oblectatiunculam, quam hæc illis ingeſſerat facultas, quam a Dei Filio receperant, per prælationem, qua ſuper reliquos homines ob ipſorum merita, fuerant inſigniti. Jeſus Chriſtus, cui acceptam referebant gloriam horum prodigiorum, quæ in illius nomine operabantur, dixit illis, gaudendum non eſſe ipſis eo quod eorum imperio dæmones ſubjicerentur, ſed quod eorum nomina in vitæ libro eſſent deſcripta. *Recens Auctor.*

Frequentia miracula aliquando excæcãt videntes illa, & quo ſunt frequentiora, eo ſunt viliora, & fides ipſa miraculis probata minus perfecta eſt.

Frequentia prodigia, quæ Deus olim in Judæorum gratiam operatus eſt, conjecerunt eos in quamdam cæcitatis ſpeciem, & plurimum ad duritiam cordis eorum contulerunt. Quo plura videbant, eo minus illis afficiebantur. Quemadmodum ſoreſcunt ea, quæ ſunt magis familiaria; miracula per humanæ infirmitatis effectum fierent contemptibiliora, ſi fierent vulgatiora. Hæc erat Sancti Auguſtini ſententia loquentis de Univerſorum regimine, quod jugis miraculum eſt, ſed quod non admirantur homines, quia jugæ, & cui ita aſſueverunt ut ne

animum quidem ad illud dignentur advertere. Ita Deus inhibet curſum miraculorum, ne illa contemptui objiciat, & poſtquam uſus eſt illis ad detegendam ſanctitatem eorum, quorum miniſterio eadem operari gaudet, eos in myſtico relinquit ſilentio, quod indicat æternam requiem, qua in gloria ſunt perfruituri; ita Deus olim miracula operatus eſt per plures Legis Evangelicæ Sanctos, immo etiam plurium deinceps annorum ſpatio poſt obitum eorum. Sed tandem hæc ceſſavit miraculorum frequentia, neque enim amplius erant neceſſaria vel ad gloriam Sanctorum, qui jam inclaruerant, vel ad ſalutem fidelium, qui non indigebant amplius hac ope, ut illis perſuaſum eſſet de veritatibus Religionis, & fidei, quæ minus perfecta ſit, cum ſemper oſtenditur per ea, quæ ſenſibus ſubjecta ſunt, & nonniſi ſenſibilibus miraculis alitur. *Recens Auctor.*

Miracula ſunt manifeſtũ argumentũ veræ Religionis, cum eorum donum nunquã concedat Deus ad fallacẽ doctrinã confirmandam.

Nihil aptius eſt ad mentes perſuadendas, quam miracula, ideoque eorum patrandorum privilegium conceſſum fuit divinis hominibus, extra ordinem miſſis de cælo, ut converterent homines. Hinc Dei Filius dixit Phariſæis; *ſi in digito Dei ejicio dæmonia: igitur pervenit ad vos regnum Dei;* (*Matth.* 12.) Quaſi dixiſſet, recipere debetis doctrinam meam, ſi a Deo eſt. Liquere autem debet nobis, originem ejus cæleſtem eſſe; neque enim Deus ſignorum efficiendorum nobis poteſtatem concederet, ut auctoritas accederet doctrinæ, quæ ab illo non proficiſceretur. Quamobrem Salvator in Evangelio teſtatur, Judæos nunquam futuros ſontes negatæ ſibi fidei, niſi illis inſpectantibus ea edidiſſet miracula, quæ nemo ante ipſum adhuc fuerat operatus; ſed cum ipſe ea feciſſet quorum illi teſtes fuerunt, eorum incredulitatem nullo unquam pacto excuſari poſſe. Id autem confirmatur præclara reſponſione cæci nati, quam tradidit Phariſæis dicentibus, ſe ignorare, cujus eſſet ille, a quo ſibi aciem oculorum redditam affirmabat. Mirum eſt, dicit illis cæcus, qui viſum receperat, vos ignorare, quis ille ſit, & nihilominus mihi oculos aperuit. *Ex Specimine Panegyricorum.*

Ratio Dei qua in vita ſua operatus eſt miracula.

Rationem hanc conſtanter ſecutus eſt Mundi Salvator in miraculis, quæ mortalis vitæ ſuæ tempore operatus eſt, conjungens infinitam potentiam ſignorum certiſſimorum illius amoris, quo homines proſequebatur. Hanc ob cauſſam, ut Sanctus Chryſoſtomus animadvertit, volens manifeſtam facere divinitatem ſuam per ſummam illam poteſtatem, quæ erat illi in univerſam naturam, nequaquam inſtaurare voluit veterum Prophetarum prodigia; non elicuit ignem de Cælo, ut Elias, non Solis curſum inhibuit, ut Joſue, neque Moyſis exemplo maria partitus eſt, quem omnipotentiæ ſuæ ſequeſtrem Deus feciſſe videbatur. Sed Verbum hoc Incarnatum nequaquam uſum eſt illa, quæ ſibi naturalis erat, & propria, niſi ut de nobis benemereretur, ut conclamatiſſimos morbos curaret, mortuos jam elatos ſuſcitaret, mutis loquelam, cæcis a nativitate oculorum aciem redderet: *Pertranſiit benefaciendo, & ſanando omnes.* (*Act.* 10.) Nam licet alia portenta, quæ majorem illi adepta fuiſſent admirationem, modico eidem labore ſtetiſſent, & illi majorem gloriam peperiſſent, nihilominus nobis nequaquam fuiſſent æque utilia, & illa, quæ nobis oſtendere voluit, & quæ longe plura fuerunt, ſatis, ſuperque extiterunt ad probandam miſſionem ſuam, ac totidem probatiſſima fuerunt divinitatis ejuſdem documenta. *Auctor Sermonum in omnia argumenta.*

Nos in Religione confirmat veritas miraculorum, illã veram eſſe probantiũ.

Duo eſſentialia ſunt argumenta, quæ ad nos in Religione confirmandos quamplurimum conferunt. Primum eſt conſtans veritas miraculorum, quæ in Chriſtiana Religione patrata fuerunt, & quæ citra teterrimam temeritatem negari non poſſunt. Alterum eſt veritas Religionis hujus miraculorum certiſſima auctoritate probata. Videlicet, primum vera non deſunt miracula in Religione vera, deinde, hæc miracula invicte probant, Religionem hanc unam eſſe veram, ideoque quidquid adnitantur hæretici, Athei, & in omnem licentiam mortales effuſi, qui contra miracula tanto furore feruntur, ea non poſſe ulla ratione in dubium revocari; unde neceſſario inferendum eſt, fidei noſtræ veritatem innixam miraculorum teſtimonio labefactari non poſſe. *Idem.*

Religionem negat, qui negat miracula in ea facta, quandoquidẽ per hæc recepta, & cõſtituta fuit.

Pertinaciter negare, miracula facta fuiſſe in Religione Chriſtiana, eſt negare hujus Religionis veritatem; illam mendacii inſimulare, illius, ut ita dicam prima fundamenta ſubvertere; quoniam illa recepta, atque conſtituta non fuit, neque longe, lateque prolata ceteras ſectas evertit, niſi per miracula. Quamobrem non minus conſtat omnium generum prodigia numero carentia effecta fuiſſe, ita ut volumina illis repleri potuerint, & ſatis manifeſta, ut omnis dubitandi locus auferatur, ut liquet Religionem hanc hactenus vigere, & ſupereſſe Chriſtianiſmum, & Chriſtianos inter homines. Ita cum Sancto Auguſtino dicere poſſumus, hoc futurum fuiſſe miraculum miraculorum omnium maximum, ſi hæc Religio, quæ continet adeo mirabiles veritates, rationem ipſam ſuperantes, quæ docet placita adeo ſenſibus, ac naturalibus ſtudiis oppoſita, & quæ imponit præcepta adeo ardua, ac difficilia, ſi, inquam, hæc Religio ſine miraculis fuiſſet recepta, quæ teſtata fuiſſent veritatem, & quæ fuiſſent probationes validiores ipſa ratione, auctoritate, conſuetudine, omnibuſque præjudiciis in oppoſitum, & denique ſententia omnium populorum, & ſæculorum omnium, quæ huic Religioni adverſari videbatur. *Idem.*

Quod ſpectat ad miracula, quæ unum ſunt ex præcipuis argumentis credibilitatis fidei noſtræ, ulla ne ſpecies eſt omnia illa ficta eſſe & tot tantoſque viros, adeo ſanctos, & celebres, & ex tot conditionibus, & qui tam variis, floruere temporibus deceptos fuiſſe? Patres antiqui, ac præ ceteris Tertullianus, Origenes, Sanctus Cyprianus, Sanctus Hieronymus, Sanctus Ambroſius, Sanctus Auguſtinus teſtantur ſe oculatos fuiſſe teſtes plurimorum miraculorum. Nunc autem libenter ex his præclaris ingeniis, quæ de re qualibet dubitant, quærerem; utrum hujus auctoritatis viri conjuraverint ad fallendos populos, & nunciandas res fictas, propter quas ævo ſuo ſane redarguti, correptique fuiſſent, quo tot aderant infeſtiſſimi Chriſtianæ Religionis inimici, ac tot in ipſa Chriſtiana Religione contentiones? Quod ſi vera facta ſunt miracula, quorum Deus Auctor fuit, ſicuti rationabiliter nequit dubitari, Deus per hæc miracula confirmavit, & Eccleſiæ Sanctæ doctrinam probavit, & jure dicere poſſumus cum Sancto Auguſtino libro 22. de Civitate Dei, vel miracula Religionem noſtram ſolidarunt, vel illa ſine miraculis confirmata eſt. Si primum concedatur, jam obtinemus, quod cupimus; ſi nullum voluerint admittere miraculum, ſaltem hoc cogentur admittere, quod maximum eſt, tantam hanc hominum multitudinem, quorum ſapientia regebantur Imperia, qui electionem cæcorum more nolebant efficere in re tanti momenti cujuſmodi erat Religio; & qui perdite Religionis antiquæ dignitatem tueri cupiebant, fidem ſuam obſtrinxerint ad credenda ea, quæ omnem rationem, & morum placita excedant, & ipſis naturæ ſtudiis adeo adverſantur. *P. Antonius de S. Martino a Porta.*

Intereſt noſtra cognoſcere veritatem miraculorum ad nos confirmandos in fide.

Fert animus hodierna die vos adducere ad excutienda miracula, non quidem ut Judices, ſed tanquam eos, quorum intereſt illorum veritatem cognoſcere, ut confirmemini in fide divinitatis, & doctrinæ illius, qui eadem operatus eſt; & præterea his addere nonnulla ex illis, quæ deinceps patrata ſunt in nomine ipſius, & per communicationem potentiæ ſuæ ad confirmandam Chriſtianam Religionem, vel fidelis alicujus ſanctitatem, ſed hoc fiet, ut longe alia concluſio eliciatur ab illa, quam intulerunt Pontifices, & Phariſæi in Evangelio: illinc enim inferre contendo, non ſolum Auctorem eorum a nobis agnoſcendum eſſe verum Dei Filium juxta miraculorum ejus teſtimonium; verum etiam veritatem fidei noſtræ per rationem validiſſimam, atque invictiſſimam, videlicet Deum minime poſſe probare mendacium per ea, quæ potiſſima ſunt veritatis indicia. *Auctor Sermonum in omnia argumenta.*

Major eſt mẽtis infirmitas in credendis miraculis, quæ probata sũt, quã in credendis omnibus.

Vetus Teſtamentum perhibet teſtimonium miraculis Moyſi: quatuor Evangeliſtæ qui nobis ea narrant, quæ Dei Filius operatus eſt: Acta Apoſtolorum, & Annales Eccleſiaſtici, in quibus illa Sanctorum continentur, pro nobis teſtes ſunt irreprehenſibiles: ſcio non deeſſe ſuperſtitioſas credulitates, quæ nimia facilitate recipiunt facta, de quorum veritate non ſatis liquet, vel quæ non ſatis ſunt admirabilia, ut hoc nomine appellari mereantur; ſed nullus dubito plus infirmitatis eſſe, quam fortitudinis non admittere vera miracula pro eo, quod ſunt. Spiritus hi, qui nonniſi per impudentem audaciam fortes ſunt, diſcant, brachium Domini non eſſe abbreviatum; diſcant dixiſſe Deum, eos, quibus viva fides fuerit, pares futuros efficiendis miraculis, quæ majora ſint eis, quæ ipſe operatus eſt. Si videretis mortuos ex tumulis emergentes; Solem in ipſo curſu detentum, crederetis, ut loquimini; ergo credite, quoniam hæc miracula, quæ Religionem in ſua origine confirmarunt, æque vobis eſſe debent certa, ac ſi vos oculares eorum teſtes fuiſſetis. Sed juſte judicate, fideles animæ; Chriſtiani qui non credunt miracula Filii Dei & Sanctorum narrata a tot Auctoribus fide dignis, non crederent illa, etiamſi ipſis inſpectantibus fierent. Impii in libro Sapientiæ teſtes inquirunt eorum, quæ fiunt in altera vita, & qui in omnem licentiam effuſi ſunt eadem quærere audiuntur. Epulo dives in inferno obteſtatur Lazarum, ut oret Deum, qui ſibi permittat in mundum reverti, ut fratres admoneat de miſerrimo ſtatu, ad quem ſua ipſum vita inter epulas, ac delicias tranſacta redegit, ut eruditi exemplo lapſus ſui, non labantur in eamdem calamitatem; ſed illi reſponſum fuit, non deeſſe fratribus illius in Lege & Prophetis lumina, quæ ad illos convertendos ſufficiant, ſi velint; & ſi ille in mundum reverteretur; eos æque voci illius, ac voci Prophetarum ſurdos futuros. *Ex Specimine Panegyricorum.*

Licet Prophetæ Meſſiæ adventũ prædixiſſẽt, Judæi perſe cognoſcere nolebãt hujus prophetiæ veritatẽ.

Tempus a Prophetis prænotatum, quo Meſſias naſciturus erat, locus natalis ejuſdem quem ignorare non poterant, ac tot aliæ circumſtantiæ requirebant proculdubio maturam, ac ſeriam deliberationem, non quidem ad excogitandas artes ſupprimendi rumoris, ac lucis, quam hæc prodigia emittebant, ſed ut viderent, & utrum ſibi agnoſcendus, colenduſque eſſet ille, qui adeo inſignia, ac certa Miſſionis ſuæ præbebat inſignia: Sed æternis damnabitur opprobriis execrabilis eorum politica, conſilium, quod ceperunt in celebri eo conſilio, & cæcitas, qua percuſſi fuerunt, eo quod perſpectæ veritati reſtiterant, & in hominis interitum conjuraverant, cujus gloria officere eorum exiſtimationi, ipſorumque auctoritatem imminuere videbatur. *Auctor Sermonum in omnia argumenta.*

Miracula diſtinguunt veram religionẽ a ſectis particularibus.

Nihil magis veram a fallaci Religione ſecernere poteſt, quam miracula, quippe ea ſola vera eſt, quæ oſtendit Deum in illius gratiam ipſas naturæ leges fuiſſe prætergreſſum. De divinitate legis per Moyſem antiquis Judæis traditæ non dubitamus; quia fidem habemus miraculis hujus legiſlatoris.

Credi-

Credimus Jeſu Chriſto, quia credimus miracula ipſius in Evangelio enarrata. Duplex eſt miraculorum genus, quæ indubium Romanæ Religioni perhibent teſtimonium. Priora infinitam innuunt poteſtatem, & nonniſi per vim naturæ illatam contingere poſſunt; exempli cauſa mortui reſurrectio. Ille unus, qui per infinitam potentiam animam noſtram cum corpore noſtro conjungit, ubi hæc invicem fuerint diſſoluta, poteſt illas iterum connectere, & colligare. Altera vero humanas vires excedunt, & naturaliter tamen accidere queunt; ſubita curatio febri laboranti, quem morbi vis ad extremum perduxit; cæci ſanatio, corporis incorruptio; hæc ſunt, quæ vires, & cognitiones excedunt; quæ tamen nobis impoſſibilia non viderentur, ſi rerum naturalium vis occulta nobis eſſet perſpecta. Deus unus priorum miraculorum Auctor eſſe poteſt; poſteriora dæmon etiam, Deo permittente, operari poteſt, nobiſque os ſublinire per eam, quam obtinet, naturæ cognitionem, & per materialia quædam organa, quæ movet, pluviam poteſt excitare, cæcum illuminare, & corporis corruptionem prohibere. Sed verum eſt dicere, Deum illi nec paſſim, nec diu hanc poteſtatem permittere: & plurimas eſſe notas, ex quibus hoc pſeudomiraculorum genus valeat dignoſci. Ad abſolute rejicienda miracula noſtra, oſtendendum eſſet, Catholicos omnes conſenſiſſe, ut univerſo imponerent mundo; probandum eſſet acta omnia, quæ publica auctoritate probante conſcripta fuerunt, eſſe ſuppoſititia, vel nulla, ita ut nullam fidem mereantur. *Auctor Recens.*

Fallacia eſt Novatorum aſſerentium nulla fuiſſe miracula in primitiva Eccleſia.

Quod Hæreticorum nonnulli jactitant, primis Eccleſiæ temporibus, nulla extitiſſe miracula, omnino falſum eſt; ſive illi pro primis ſæculis intelligant tempus Apoſtolicum, quo primi fideles floruerunt, ſeu tempus quod illud ſubſecutum eſt, videlicet tempus perſecutionum, quo tot Martyres, qui pro fide ſanguinem ſuum effuderunt, (quod proculdubio erat inſigne miraculum,) tot tantaque operati fuerunt prodigia. Oportet non legiſſe hiſtoriam Eccleſiaſticam, vel aliam ſibi peculiarem effingere, ut quis aſſerat nulla facta fuiſſe miracula primis Eccleſiæ ſæculis. Novatores eorum originem tribuunt imaginibus; Cauſſam autem dignoſcere difficile eſt. Quam enim occultam vim habere poſſunt imagines, ut repente fiat tranſitus a tempore, quo nulla fiat miraculorum mentio, ad tempus quo tanta in copia inveniuntur? *Idem.*

Impudentis eſt omnino negare miracula.

Fateor equidem, plures deceptos fuiſſe in hoc miraculorum argumento, & fateor etiam non defuiſſe, qui de induſtria alios decipere auſi fuerint. Deus hoc permiſit, Tertullianus ait, ut ſuos probaret electos, ſed velle omnes ſine ulla exceptione fuiſſe alterutrius ex his characteribus, & in tanto Sapientum, Sanctorumque numero narrantium effectus minime communes potentiæ Dei, & aſſerentium ſe illos vidiſſe, ne unum quidem vera narraſſe; hæc profecto Gerſoni Cancellario videtur ſententia, quæ ſapit impudentiam, & quam proferre nequeat homo, cui aliquid rationis, & verecundiæ ſuperſit. Profecto cum S. Auguſtinus in eximio tractatu de Civitate Dei, narrat miracula, quæ ævo ſuo fiebant Carthagine, cum ait ſe ibi cum toto Civitatis illius Clero interfuiſſe; cum minimas etiam eorum deſcribit circumſtantias; nemo rationis compos, cordatuſque vir audet illum inſimulare mendacii; nam affirmare Sanctum Auguſtinum ſibi viſum fuiſſe videre, quod reipſa non videbat; vel illum malæ fidei redarguere, quaſi oblectatus fuiſſet mundo verba dare, & ſerere inania commenta in re tanti momenti; hoc illud eſt, quod ſola deſperatio ſeſe contra veritatem tuendi animæ infideli poteſt ſuggerere. *P. Bourdalove in Dominicali.*

Fatentur omnes Jeſu Chriſti miracula generatim conſiderata, quin ratio habeatur utilitatis peculiaris, quam illi perceperunt, in quorum gratiam fuere peracta, in ſemet publica eſſe beneficia, ſine quibus aliæ ipſorum actiones, quæ magis immediate hominum ſaluti profuerunt, fuiſſent inutiles; nam ſine illis Mundus nequaquam illum cognoviſſet, neque legem, & Religionem ejus fuiſſet amplexus; unde infertur, miracula tum ea, quæ ipſe ille patravit in vita ſua, cum illa quæ deinceps facta fuerunt in nomine illius, eſſe non ſolum validiſſimum argumentum veritatis fidei noſtræ, quæ hac tantum ratione conſtituta eſt, verum etiam primum, ac fundamentale, ad quod tandem redeundum eſt, ubi expendantur rationes, propter quas credimus myſteria adeo incomprehenſibilia, & doctrina adeo contraria naturæ: ita ut ſi evincere poſſum, non deeſſe in Chriſtiana Religione vera miracula, eaque nemo ſenſatus in dubium valeat revocare, haud temere arguam; igitur Religio hæc ſola vera eſt, ſimulque in reliquis Sectis, aut Religionibus nihil eſt niſi infidelitas, hæreſis, vel calumnia, ubi hoc teſtimonio nequaquam probentur. *Auctor Sermonum in omnia argumenta.*

Atheorum verſutia, ut negent miracula, eaque in ludibrium traducant.

Nulla fraus, verſutia, vitium eſt, quo fidei inimici uſi non fuerint, & non utantur ad hanc quoque diem ad infirmandum teſtimonium, & eludendum argumentum, quo Atheiſmus ſimul, hæreſiſque ſubvertitur, & quod nullam reliquam facit excuſationem, aut locum manifeſtæ huic perſuaſioni reſiſtendi. Conemur igitur illam invictis rationibus roborare, & redarguere primum Atheos, & Infideles, quos ſimul permiſceo, licet in ſententiis ſuis nequaquam conſentiant; mox Hæreticos, qui cum hoc nequeant uti argumento ad errores ſuos comprobandos, illud Orthodoxis conantur ſurripere; ac tandem homines in effuſiſſimam licentiam datos, quorum alii in dubio verſantur, & nullo habent in diſcrimine ea, quæ ad Religionem pertinent: alii vero ſibi peculiare comminiſcuntur ſyſtema, & ea ſolum credunt, quæ volunt, ut ſibi vivere liceat, ut libet. Hæc illa ſunt tria mortalium genera, quæ negant miracula, eaque ſibi vertunt in ludibrium; ſed hæc arma ſunt, quibus certiſſime poſſunt impugnari. *Auctor Sermonum in omnia argumenta.*

Negare miracula, eſt idem, ac negare Evangelium.

Neque immorabor in refellendis Atheis, & Infidelibus, quos aliis rationibus, aliiſque in ſermonibus impugnavimus, dicere ſatis arbitror, illis ut noſtra miracula veluti calumnias traducant, neceſſario negandum eſſe Evangelium, audacter omnium ſacrorum, profanorumque Hiſtoricorum fidem improbandam; malæ fidei inſimulandum eſſe ſanctiſſimum, & oculatiſſimum quemvis qui eorum teſtis fuit, ut ad hunc uſque cæcitatis, & furoris exceſſum evadat. Sed ſi fidei ſeſe ſubjicere noluerint, ſaltem negare non poſſunt ſeſe victos dare rationi; vel ſi illam non audiunt; neque ipſi audiendi ſunt, vel neque laborandum eſt nobis, ut ſenſus illorum refutemus. Ex iis igitur quæro utrum vel minima probabilitas, & veritatis ſpecies adſit, id quod Evangelium narrat de Salvatore ad arbitrium confingi potuiſſe? Quidnam veri, certique eſſe poteſt in Mundo, ſi prodigia, quibus Judæam univerſam replevit, non habent omnes veritatis characteres, & deeſt illis aliquis certitudinis gradus? Quid intererat Evangeliſtarum nos fallere? Secuti ne fuiſſent hunc hominem quem traducere voluiſſent pro Filio Dei, niſi hoc illis perſuaſiſſent actiones ejus, quas propriis oculis intuebantur? Illaſne mundo univerſo annunciaſſent, cum periculo ſeſe objiciendi, ut calumniæ redarguerentur a tot mortalium millibus, qui tunc vivebant cum Evangelium hoc ſcriberetur, ſi teſtati tantum fuiſſent, neminem vel hæc vidiſſe miracula, vel audiiſſe neminem, qui de illis loqueretur? Sed quis contradixit? quis refutavit? Nonne ſola Jeroſolymæ civitas teſtis fuit reſurrectionis Lazari? nonne commota fuit, & concitata? Populus nonne in triumphi morem excepit magnum hujus prodigii Auctorem, tanquam ſummum Prophetam? Quid certius, melioribuſque circumſtantiis probatum, quam cæci nati curatio? Infeſtiſſimi ejus inimici, qui illum oderant, eique invidebant, nonne convicti fuerunt, omneſque cogitationum ſuarum artes depromſerunt, ut illud portentum diſſimularent? Ethnici ipſi, & Gentiles illecti fama, quam hæc ciebant miracula, nonne videre cupierunt illum, de quo tot, tantaque mirabilia facta fuiſſe audiverant? *Auctor Sermonum in omnia argumenta.*

Idem ſequitur argumentum.

At enim, inquies, hoc Chriſtiani dicunt; ejus diſcipuli hæc narrant; dic potius hæc dici ab illis, quos hæc miracula ad ejus ſequelam pellexerunt, & quos perſuaſerunt, ut fieri vellent ejus diſcipuli, ut illi, qui antea diſcipuli erant S. Joannis Baptiſtæ, alios vere tot prodigiorum teſtimonio coactos credidiſſe ſibi illum ſequendum eſſe, & pro Meſſia recolendum. At requiris Ethnicorum teſtimonia omni ſuſpicione carentia, & maximum omnium miraculorum, quod naturam omnem obſtupefecit, & Gentilibus ſuſpicionem injecit, aliquid ſupra naturæ vires, ac divinum ſubeſſe, fuit eclypſis portentoſa, quæ in illius morte contigit. Miraculum illud Sole ipſo fuit clarius, totus orbis illud ſenſit, & quin refutatum fuerit, narratur ab Ethnicis, connotatum eſt in Romanis Faſtis, ne illius memoria intercideret, & nemo unus ignorat, animadverſum fuiſſe ab uno ex Areopagi judicibus, qui admiratus exclamavit, aut naturæ auctor patitur, aut mundi machina diſſolvetur. *Idem.*

Hæretici de erroribus ſuis convicti fuerunt per vera noſtræ Religionis miracula.

Quod ſi perſpecta Miraculorum veritas omnes Ethnicas delevit ſuperſtitiones, & coegit Nationes omnes, ut Dei crucifixi fidem amplecterentur, non minorem vim habent redarguendi Hæreticos de ipſorum erroribus, quoniam non ſolum verum eſt in Chriſtiana Religione vera accidiſſe miracula, ſed verum eſt etiam ea accidiſſe tantum in Eccleſia Catholica, & in vera fide; itaut nullus unquam hæreticus in fidei ſuæ confirmationem ulla patraverit, & quælibet ſecta recentior, quæ proferre nequit indubia miracula, pro fallaci habenda eſt, non ob hanc ſingulariter cauſſam; quoniam ideo ſunt hæretici, qui mordicus aſſerunt errores Eccleſiaſticæ Eccleſiæ contrarios. Sed dico notam hanc, & hunc characterem, quo Deus Chriſtianam Religionem probavit, non inveniri in iis, qui a veris Catholicis ſeceſſerunt, ſejungentes ſe ab Eccleſia a Filio Dei conſtituta. Ratio facilis erit, ubi vos admonuero, hæreticos omnes non minori pertinacia impugnare miracula, quam ipſi Infideles, atque Athei, illis exceptis quæ in Evangelio ceteriſque bibliorum libris recenſentur, quæ facta ſunt revelata, & quæ negare non poſſunt, niſi ſemetipſos infideles fuerint profeſſi. Sentiunt illi quidem vim illationis, quæ contra illos eruitur ex aliis miraculis, quæ deinceps facta fuerunt: credunt ſua intereſſe potius negare omnia, & inſimulare Catholicos aut verſutiæ, quia illa ſuppoſuerunt, aut levitatis, quia leviter nimis illis habuere fidem, & redarguere populorum ſimplicitatem, vel piorum hominum inventionem, qui ſibimet de illis perſuaſerint. *Auctor Sermonum in omnia argumenta.*

Veritas ibi invenitur, ubi miracula facta fuerunt.

Si quæ fuerunt miracula in Eccleſia, qua de re dubitare non licet, & ſi nonniſi in fidei confirmationem facta ſunt, neceſſe eſt, ubi peraguntur, vel peracta fuerunt quovis tempore, ibi quoque inveniri veritatem. Progredior; nam ſicut quælibet ſecta, quæ ab Eccleſiæ corpore ſecedit, quod ſemper fuit, per ſenſus particulares oppoſitos iis, quæ hactenus credita fuerunt, probari debet his exterioribus ſignis: alioquin licet illam pro ſchiſmatica habere, & erroris ſpiritu

acta;

acta; dico, ex iis omnibus, quæ nos tenere debent firmius Eccleſiæ Catholicæ inhærentes, unum illud potiſſimum eſſe, ſi in ea facta fuerit omnibus ſæculis infinita miraculorum multitudo, & ne unum quidem probabitur in illis Sectis, quæ pro hæreticis a nobis habentur. Itaque propoſitio hæc bipartita eſt: ſcilicet & nobis non deeſſe miracula, & hæc hæreticis deeſſe; & utramque hanc veritatem conferre debere ad nos in certitudine confirmandos, quod ſumus in vera fide. *Auctor Sermonum in omnia argumenta.*

Non deeſt cæcitas, ac pertinacia in iis, qui in dubium revocant miracula, quæ pro talibus habentur ab Eccleſia.

Ad revocanda in dubium miracula, quæ recognoſcit Eccleſia, voluntaria requiritur cæcitas pari pertinacia ſuffulta, quæ efficere poſſit, ut quædam veluti conjuratio fiat. Hoc enim eſt calliditatis arguere quidquid fuit Sanctorum hominum, atque cæleſti lumine illuſtratorum ab ipſis Eccleſiæ incunabulis, & immerito abrogare fidem omnem Auctoribus, quibus in reliquis rebus negari minime poteſt. Omnia poſſem luſtrare ſæcula, & vobis oſtendere ne unum quidem abiiſſe vacuum miraculis adeo conſtantibus, ut non ferenda eſſet temeritas, illa dumtaxat in dubium arceſſere. Nam iis omiſſis, quæ inter Martyrum cruciatus acciderunt, & quæ ſæpe converterunt carnifices, atque tyrannos, qui illos perſequebantur; neque recenſitis perennibus iis miraculis, quæ ad hanc quoque diem perſeverant, & quorum teſtes eſſe poſſunt illi etiam, qui magis abhorrent a fide, illis tantum immoror, quæ facta ſunt in confirmationem alicujus articuli de fide qui hodie in dubium vocatur a Neotericis Hæreticis, & quorum aliqua contigerunt coram Regibus, Pontificibus, & Imperatoribus, & alia referuntur a teſtibus oculatis, de quorum fide ne hæretici quidem auderent dubitare. *Idem.*

Exemplum plurium miraculorum, quæ olim acciderunt coram Regibus in veritatis confirmationem.

Quis ignorat quid acciderit Heraclio Imperatori, cum geſtare adniſus eſt Crucem Salvatoris Jeroſolymæ, ad celebrandam cujus portenti memoriam in Eccleſia peculiaris dies feſtus inſtitutus eſt, & quid Eudoxiæ Auguſtæ contigerit per occaſionem vinculorum S. Petri, & quid S. Ludovico Galliarum Regi, qui noluit ſeſe conferre in Templum viſurus puerum, qui palam in Sacrata Hoſtia conſpiciebatur, dicens ſe non indigere miraculis, ut haberet fidem myſterio, de quo nunquam dubitaverat, quin verba faciamus de aliis id genus ſexcentis, quæ facta fuerunt tota civitate, ac exercitu inſpectante, veluti illud S. Franciſci de Paula, qui ſuper pallium ſuum traduxit fretum Siculum, & qui in tali ſtatu conſpectus fuit a toto Meſſanenſis civitatis populo, qui ad tantum hoc miraculum oculis ſuis uſurpandum confluxit? Facta hæc adeo inſignia miracula eſſe, non credo, Hæreticos ipſos negare. Quinam teſtes digniores fide, quam Reges, & Imperatores? illud vero illos debet confundere, quod facta fuerunt in confirmationem fidei noſtræ, vel ſaltem quod ſua auctoritate confirmant ſenſus Eccleſiæ Catholicæ, quandoquidem confirmant cultum Crucis, venerationem Sanctorum, Reliquiarum, & imaginum ipſorum. *Idem.*

Miracula confirmantur teſtimonio SS. Ambroſii, & Auguſtini.

Quod ſi quis mordicus inhærere vellet in ſuſpicionem vocando Scriptorum, qui illa enarrant, fidem, ſatis eſſe puto teſtimonium duorum inſignium Eccleſiæ Doctorum Ambroſii, & Auguſtini, quorum hic refert duo ſupra viginti inſignia miracula ævo ſuo patrata vi Reliquiarum Protomartyris S. Stephani; inter quæ ſex mortuos in vitam revocatos, & addit ingentia impleri poſſe volumina aliorum, quæ prætermiſit, & quæ nihilominus certa, ac vera ſunt æque ac ea quæ memoravit. Sed quid reſponderi poteſt iis, quæ ait de corporibus Sanctorum Gervaſii, & Prothaſii, quæ integra, & adhuc cruore manantia S. Ambroſius invenit, qui admirabile prodigium deſcribit; & quorum miracula in ſemetipſo, & in amicis ſuis, qui aderant facta, idem S. Auguſtinus exponit? Negare igitur poſt hæc facta fuiſſe miracula in gratiam ſententiarum Eccleſiæ, quibus adverſantur Hæretici, opus eſt, ut S. Auguſtini ipſius vocabulis utar, opus eſt eſſe prodigium, vel potius monſtrum pertinaciæ; cum audacter illos provocare poſſimus, ut ipſi unicum in medium proferant non equidem dico, quod propius accedat ad certitudinem eorum, quæ nos aſſerimus, ſed quod vel minimam habeat probabilitatem in favorem eorum dogmatum, quæ ipſi tradunt. *Idem.*

Reſpondetur iis, qui miraculis credere nolunt, & ea eſſe putant naturales effectus.

Reliquum eſt igitur, ut reſpondeamus æquo licentioribus hominibus, quo nomine intelligo eos, quibus nullus ineſt Religionis ſenſus, & qui alioquin non audentes ſeſe palam profiteri Atheos, noſtra miſteria, potiſſimum vero miracula noſtra in irriſionum ſuarum argumenta traducunt; ſed cum rationibus agendum eſt, nihil aliud inquirunt: Numquid tu oculis tuis hæc vidiſti miracula? Quot mortales, pro miraculis accipiunt ea, quæ effecta ſunt mere naturalia? Quot falſa deprehenſa fuerunt? Quare igitur modo ſunt adeo infrequentia? Sed arduum non eſt illis reſpondere. Si enim aliqua fallacia fuerunt, hoc manifeſtum eſt argumentum, vera non defuiſſe; nam rerum falſitas non dignoſcitur, niſi cum veritate comparetur; & ut S. Auguſtinus ait, veritas ſemper præceſſit mendacium, quod non utique cognoſceremus, ſi nobis deeſſet notio illius rei, quæ pro vera habenda eſt. Si igitur quædam miracula ſunt falſa, ſequitur ne inde omnia eſſe fallacia, & nulla eſſe vera? Hinc ſane poteſt inferri ea diligentibus curis ad examen eſſe revocanda, neque leviter eſſe credendum; ſed cum de facto conſtat poſt ſedulam perquiſitionem, & poſt omnes præcautiones excogitabiles, qualis eſt Eccleſiæ praxis in perquiſitione vitæ illorum, quos refert in album Sanctorum, credere omnia eſſe ſuppoſititia, hic effectus eſt pertinaciæ, quæ parum religionis ſignificat; ſimiliter velle in omnibus non deeſſe illuſionem, & omnes fuiſſe deceptos, vel mundi partem ad fallendam partem alteram conjuraſſe, hæc injuſta contentio eſt, & recto ſenſui oppoſita: Etenim utri potius jus erit ac ratio, numquid homini huic æquo licentiori, qui mendacii redarguit omnes Hiſtoricos, omnia acta publica, omnem teſtium fidem, omnes juridicas quæſtiones, an probo huic viro fidem habenti iis, quæ omnibus hiſce teſtimoniis comprobantur? *Auctor Sermonum in omnia argumenta.*

Deus ſatis multa operatus eſt miracula, ut homines educeret de cæcitate, & his nõ eſt ultra jus petendi plura ab illo prodigia.

Miracula erant neceſſaria in primis Eccleſiæ primordiis ad Religionem inſtituendam; namque in ea cæcitate, & errore in quo tunc mundus omnis verſabatur, nemo unquam fuiſſet amplexus legem ſenſibus, ac naturæ ſtudiis oppoſitam, quin cogeretur manifeſta vi probationum: ſed ubi fides ſemel recepta, & conſtituta eſt, non ne tenemur præteritis fidem habere miraculis, quin illa ſingulis diebus inſtaurare ſit opus? Æquum ne eſt, ut Deus ſingillatim uniuſcujuſque curioſitati ſatisfaciat? Si enim hic credere non vult teſtimonio eorum, qui plura oculis ſuis eſt intuitus, & ſi alia quærit a ſe videnda, ut mentem ſubjiciat ſuam, alius idem ſibi jus vindicabit; & hoc pacto hæc miraculoſa ſigna miraculorum nomen amittent, & non alium habebunt effectum, præter illum, quem ipſi in natura videmus, ordinatum Aſtrorum curſum, ordinem variorum anni temporum quibus ne animum quidem advertimus, & quæ, ut S. Auguſtinus loquitur, *aſſiduitate viluerunt.* (*Tract. 24. in Joann.*) Deus ſatis, ſuperque miracula operatus eſt, ut univerſum Mundum converteret, & omnes ad credendum impelleret; & ſi modo petimus alia, ut victas veritati manus demus, hic nonniſi eſſe poteſt ſecretæ infidelitatis effectus, qui nititur auferre miracula, quæ validiſſima ſunt credibilitatis argumenta, quemadmodum illa Theologi appellant, videlicet invicte probantia, Chriſtianam, Catholicamque Religionem unicam veram eſſe. *Idem.*

Utilitas, quam primi fideliũ præ nobis habuerunt, eo quod teſtes fuerunt tot miraculorũ, quibus coacti fuerunt credere veritates fidei, & ſuũ etiam cruorem effundere, ut illam tuerentur.

Quamvis primi Chriſtiani nobis præſtitiſſe videantur eo quod tot miraculorum teſtes fuerunt, ideoque minorem habuerunt difficultatem ad credendum, quæ res erat in cauſſa, propter quam ad effundendum ſanguinem ſuum ad fidem tuendam præſto eſſent: tamen Dei Filius altera ex parte beatiores eos duxit, qui credunt, quin viderint, & qui novis non egeant miraculis, quæ fidem eorum excitent: licebat has cupere probationes, & hæc teſtimonia in ipſis Chriſtianiſmi natalibus; & jure ſuo poterant poſtulare prodigia, ut cederent veritatibus adeo miris, & myſteriis, quæ longe rationem ſuperabant; ſed poſtquam fides recepta fuit, ac tot miraculis confirmata, nova flagitare, non ferenda eſt præſumptio; & conditio noſtra nobis in hoc utilior eſt conditione primorum fidelium, quia fidem ut dicam puram, putam exercere poſſumus; quia credimus, quin viderimus, ut ait ipſe Dei Filius: *Beati, qui non viderunt, & crediderunt.* (*Joann. 20.*) *Auctor Sermonum in omnia argumenta.*

Idem ſequitur argumentum.

Licet crebro ſatis dicatur, miracula nos inducere ad credendas Religionis noſtræ veritates; & nos ad id cogere quodammodo per invictiſſimam probationem, quæ ceteris præſtat; non ideo tamen intelligendum eſt, eas eſſe fidei noſtræ cauſſas, videlicet credendam eſſe veritatem, aut myſterium aliquod, eo quod miraculo aliquo fuerit confirmatum: unice illa credenda ſunt, quia Deus qui eſt veritas prima, revelavit illa, & quod verbum illius certiſſimum eſt, & miracula, quæ fiunt ad illud confirmandum non aliud ſunt, quam teſtimonia hujus revelationis, videlicet, non pati, ut dubitemus, utrum illa proficiſcatur a Deo, qui ea nobis per hæc ſenſibilia argumenta manifeſtat. Itaque in eo conſenſu, quem adhibemus alicui veritati de fide, duo ſunt, quæ a nobis oportet ſecerni; Adeſt auctoritas Verbi Divini docentis, quod nunquam fallere poteſt; adeſt & modus, quo revelat, & quo nobis hanc ſignificat veritatem. *Idem.*

Reprehenſiones, quibus Dei filius redarguit illos, qui cum vidiſſent miracula, quæ fecerat, tamen in infidelitate ſua permãſerũt.

Nunquam Dei Filius acrius corripuit aliquem, quam eos, qui cum vidiſſent miracula, quæ ipſe fuerat operatus, nihiloſecius in cæcitate, ac infidelitate ſua permanſerunt; quia vel non credebant, hæc vera eſſe miracula, vel quia inde non eliciebant æquas illas illationes quæ erant hauriendæ. Sed addam ne probrum, quod æquiſſimo jure objici poſſit Chriſtianis hujus ævi, eſſe modicum fidei, quam habemus miraculis, & nullus dubito, quo minus pertinacia, quam plurimi teſtantur in non credendis iis, quæ probant, & confirmant Religionis noſtræ veritatem, argumento ſit, quod ipſi illi dubitent de Religionis hujus veritate. *Idem.*

Nemo unus dubitare poteſt utrũ in Chriſtiana Religione adſint miracula & utrũ hæc ſint argumenta veritatis Religionis ejuſdem.

Si liquet non defuiſſe in Chriſtiana Religione miracula, hoc igitur manifeſtum eſt argumentum, eorum veritatem amplius in dubium revocari non poſſe, per quæ Religio hæc pro vera habita eſt; nam, ut ſuppono, fieri non poteſt, ut veritas ipſa calumniam, mendaciumque valeat probare, quod eveniſſet, ſi Religio hæc ſolum humanæ mentis opus fuiſſet: ita ut ſi decepti eſſemus, nos Deus ipſe decepiſſet, conſentiens ad ſtatuendum mendacium, & ſua abutens potentia ad ea comprobanda, quæ verſutia, & nequitia humana excogitaſſet. Cum autem hæc cogitatio cadere nequeat in mentem cordati viri, propter hanc rationem Dei Filius confudit Judæorum pertinaciam, & inexcuſabilem reddit ipſorum infidelitatem: *Si mihi non creditis, operibus credite.* (*Joann. 10. & 13.*) Non peto a vobis, ajebat ille, ut mihi aſſerenti fidem habeatis; aliud habeo argumentum ad probandas veritates, quas vobis annuncio, cui reſiſtere non poteſtis; Eſt autem opera quæ ipſe facio, & quæ vos oculis veſtris intuemini: *Opera, quæ ipſe facio, ipſa teſtimonium perhibent de*

me;

ne: (*Joann.* 5.) & addit, hæc eadem illis irritas facturas eſſe omnes eorum excuſationes, atque prætextus; quoniam ratio hæc nullam eis relinquit probationem, quæ valeat admitti: *Si opera non feciſſem in eis, quæ nemo alius fecit, peccatum non haberent.* (*Joann.* 35.) *Auctor Sermonum in omnia argumenta.*

Concilium a Judæis habitū ad inhibēdū curſū miraculorum, quæ Dei Filius operabatur.

Inimici Dei celebri eo in Concilio, quod habuere, prævideruut, quid profecturum eſſet ex miraculis, quæ Dei Filius operabatur, ut media excogitarent, quibus inhiberent progreſſum, quem illius doctrina quotidie obtinebat. Videmus, ajebant illi, quod hic homo ſignis, ac prodigiis replet univerſam Judæam; & hæc omnia eo ſpectant, ut quam primum habeatur tanquam Meſſias. Malum hoc prævertendum eſt, & nobis conandum, ut illum de medio tollamus, ut conſulere poſſimus generatim Reipublicæ tranquillitati, & potiſſimum noſtræ auctoritatis ſecuritati. Altera quidem ex parte melius argui non poterat; ex altera vero nulla iniquior inferri concluſio. Argumentari enim, miracula ejus effectum hunc habitura, ut ille pro Meſſia coleretur, & pro Filio Dei, qui novam hanc legem ſtatuerat, hæc quidem naturalis erat illatio; Inde autem arguere, curſum illius eſſe prohibendum, ipſumque de medio quam celerrime auferendum; hoc erat ratiocinium illius cupiditatis, qua contra ipſum erant incenſi. *Idem.*

Quoniā nobis perſuasū eſt non defuiſſe in Religione noſtra vera miracula, vere igitur dicimus religionē hanc eſſe a Deo.

Nos igitur certi ſumus, & nobis perſuaſum eſt non deeſſe miracula in Religione, quam Salvator inſtituit, & annunciavit: hæc igitur Religio a Deo eſt, quoniam gerit characterem divinitatis optime connotatum, atque certiſſimum; Ad hæc, cum hæc miracula probent ea, quæ dixit, doctrinam ejus, placita, veritatem earum rerum, quas nobis revelavit; & nihilo ſecius de illa dubitare, eamque impugnare, & illi contradicere, hoc eſt in Deum ipſum inſurgere. Deinde cum hæc miracula non niſi in vera fiant Eccleſia, quæ eſt ſenſuum illius ſequeſter, & quemadmodum illam S. Paulus appellat præſidium, & columen veritatis, in dubium arceſſere nefas eſt; cum in hac Religione facta fuerint, hodieque fiant frequentiſſime, nefas, inquam, eſt ambigere, utrum ſimus in via tuta, & quidquid inde recedit, in errore verſari. Ita ut ſi per *adynaton* nos viam hanc ſecuti deciperemur, Deo reſpondere poſſimus cum quodam S. Patre, quod cum ille nobis cognoſcendam tradiderit legem ſuam argumentis adeo perſpicuis, ſimulque validis, ille minime poſſit errorem hunc crimini vertere, cujus ille cauſa extitiſſet; nam quemadmodum miracula a nobis fidem expetunt; ipſa quoque viciſſim fidem ſua probant auctoritate; ſi nihil eſt, quod tantam fidem mereatur, quam quod tot teſtes viderunt, nihil eſt, quod majorem fidem aſtruat, quam ſcire illa in fidei noſtræ confirmationem facta fuiſſe. *Auctor Sermonum in omnia argumenta.*

Cum Deus per miracula probaverit, ea, quæ dixit, vera, nobis non ſupereſt locus ulterioræ petendi prodigia ut credamus.

Si enim nos credere jubet Deus, tunc jubet poſtquam evicit, ea quæ dixit eſſe credibilia, & ſeipſum revelaſſe ea nobis per hæc ſigna, quæ nullum dubitationi locum relinquunt. Ita mortales licet cæci, & pertinaces, fatentur, ſe daturos victas manus, ſi vidiſſent miraculum aliquod certum, ac manifeſtum. Sed ita mordicus obfirmato ſunt animo, ut oculis tantum ſuis credere velint, quemadmodum incredulus ille Diſcipulus affirmabat: *Niſi videro, non credam.* (*Joann.* 20. 31.) Opus ne eſt, ut in eorum gratiam Deus invertat ordinem Providentiæ ſuæ, & ſingulis momentis operetur miracula? Inficias ire nequeunt infinita omnibus ſæculis patrata fuiſſe miracula, & ut de hac re dubitent, abroganda eſt omnis humana fides, & omnis certitudo factorum, quorum veritas eſt probatiſſima; Si ergo rationes poſtulant, ut ſeſe ſubjiciant, ac Religionis veritatibus cedant, tot illis tribuo, quot extiterunt miracula, quæ in gratiam illorum fuerunt peracta. Sed pertinax voluntas intuita portenta, æque moveretur, ac Pharao, obduratum illud cor, quod neſciebat quid diceret, vel quid reſponderet, ubi videbat prodigia, quæ ob oculos ejus Moyſes operabatur; Sed ubi miracula eadem ceſſabant, in priſtina obſtinatione perſeverabat: *Neſcio Dominum & Iſrael non dimittam*: (*Exod.* 5.) Vel contingeret quod de divite nequam teſtatur Evangelium: qui æternis ignibus tortus, precibus urgebat Abraham, ut mitteret pauperem Lazarum ad quinque fratres ſuos, ut hos ad mutandam vitæ rationem impelleret, & affirmabat futurum ut certiſſime converterentur, ſi quem a morte reducem intuerentur, ipſis prædicantem. Cui Sanctus ille Patriarcha reſpondit, illos certiores habere teſtes, quos ſi minus audiunt, cum etiam ad illis prædicandum mortui reſurgerent, eoſdem in pertinaciſſima obduratione ſua perſeveraturos. *Idem.*

Miracula a J. C. coram Judæis patrata hos nequiores effecit.

Jeſus Chriſtus ſpectantibus Judæis Lazarum ſuſcitavit a mortuis. Numquid ideo illi meliores evaſerunt? Hoc prodigium illos minus excuſabiles, & magis nocentes effecit. Hæc eſt figura obſtinationis plurimorum infidelium, & argumentum inutilitatis miraculorum ad obduratorum nocentium converſionem. Hoc quo vivimus ſæculo mens non caret luminibus; ſed cor indiget docilitate, ac æquitate. Qui rebellis eſt fidei luminibus, mortui ſuſcitati prædicationi ſe non præberet dociliorem. Numquid merito fidem haberetis voci phantaſmatis, quod nunquam ſuſpicione vacuum eſt, potiuſquam Verbo Dei? Nequaquam viſibiles apparitiones, nec peculiares revelationes, neque miraculoſæ aſpirationes per ſe vim habuerunt gignendi fidem, ſpem, caritatem, ſpiritum mortificationis, vel pœnitentiæ; ſed interior Jeſu Chriſti gratia. Gratiam hanc habes, vel ſaltem in te ſitum eſt habere illam, petendo eam, uti opus eſt. Hac igitur utere, & ſatis erit, ut inſigni Sanctitate vir evadas; ſi enim talis minime evadis per media communia, quæ tibi exhibet Providentia, nunquam evades, licet illa tibi ea largiretur non conſueta ſubſidia, quæ audes flagitare. *P. la Neuville, libro tertio Moralis novi Teſtamenti.*

Certum eſt facta fuiſſe miracula, & Deum operatum fuiſſe illa, vel per ſe, vel per fideles famulos ſuos.

Quod attinet ad miracula, alterutrum verum eſſe neceſſe eſt; vel extitere miracula, vel ſecus. Si alterum hoc, accuſandi ſunt calumniæ plerique Profanorum Auctorum; vel potius cum S. Auguſtino dicendum eſt, quod vide e ab univerſo Mundo J. C. fidem recipi ſine miraculo, hoc majus eſſe miraculum eodem miraculo; Sed ſi non defuere miracula, hæc non aliud habere potuerunt principium, niſi naturam, aut Dæmonem, aut Deum. Affirmare naturam ea peperiſſe, hoc eſt prima Philoſophiæ fundamenta ſubvertere. Nemo poteſt oculorum aciem cæco reſtituere, nec vitam mortuo; ab his privationibus ad hos habitus non datur regreſſus. Dicere Dæmonem miraculorum auctorem, quæ ſpecies adeſt veritatis? Numquid prodigia fuiſſet operatus, ut cultum ſuum everteret? Numquid ille ſacrilegis labiis obtemperaſſet? Ex ſimulacrorum corporibus egreſſus fuiſſet vi Exorciſmorum Eccleſiaſticorum? Reſtat igitur, ut Deus Auctor fuerit Miraculorum. Ita fidei Chriſtianæ veritas comprobatur; ſi enim ille eorum Auctor extitit, potuit ne approbare mendacium, & per non communes conatus errori, ac ſuperſtitioni auctoritatem conciliare? *Ex Moralibus Sermonibus. Tomo primo*

ADDI-

ADDITIONES
AD QUINTUM TOMUM SUPPLEMENTI
BIBLIOTHECÆ CONCIONATORUM.
Ubi agitur de Communi Sanctorum Generatim, videlicet Apoſtolorum, Martyrum, Confeſſorum, Virginum &c.

MONITUM.

Licet Tomus hic ſatis copiæ amplectatur ad pertractationem cujuslibet tituli, & characteris Sanctitatis, tamen non ſatis argumentorum ad pertractandum inventum eſt, ut volumen hoc ad eam excreſceret molem, qua cetera, quæ exæquare, quantum in nobis fuit, ſumus conati. Hæc res nos impulit, ut ſequentes Additiones ſubnecteremus, in modum Tractatuum vel potius Sermonum, qui a propoſita ſcribendi ratione non abhorrerent; etenim profuturæ ſunt tum ad populos erudiendos, eiſque oſtendendum, ipſos poſſe ſemet ſanctificare & in ſtatu, in quo illos Providentia conſtituit, cum ad eos excitandos, & inflammandos, ut ambulent ſecus vias, quas ejuſdem profeſſionis Sancti ſecuti ſunt, & ut ad eumdem finem perveniant, videlicet ut ſeſe ſanctificent, quemadmodum illi ſanctificati ſunt.

SERMO PRIMUS.

Salvari poſſumus in quolibet ſtatu, & conditione in qua nos Providentia conſtituit.

Ecce quid confundere debeat eos, qui hodierna die putant, duci non poſſe chriſtianam vitam una cum iis curis, quæ ſuæ inhærent profeſſioni; vel qui credunt, ſe a ſtatu ſuo, munere, officiiſque diſpenſari, ne ſuæ vacent ſanctificationi. Mira illuſio, auditores, quæ non minus periculoſa eſt, quam uſitata in Mundo, ubi nihil aliud auditur quam excuſationes, prætextus, difficultates; & obices, qui afferuntur, vel quos potius ſe invenire comminiſcuntur in praxi virtutum, & in officiis ſuis obeundis; ſed illuſio quam hodierna die diſſipare contendam. Fallax prætextus, quem exſufflare conabor, vobis oſtendens, nullam eſſe conditionem, nullum ſtatum, vel munus, in quo noſmet ſanctificare non valeamus. Argumentum hoc magno eſſe debet ſolatio omnibus fidelibus; palam quippe videbunt non ſolum ſe poſſe fieri Sanctos in conditione ſua, verum etiam debere efficere, ut ſua ipſa conditio ſit medium ad ſalutem, & ſanctitatem ſuam.

Quemadmodum numquam deliberatur de poſtremo fine, ad quem mortales omnes ſuopte ingenio, & neceſſitate quadam feruntur; ita non percontor, utrum velitis ſanctificari, & æternum eſſe beati; ſed dicam omnium veſtrarum deliberationum argumentum eſſe oportere electionem mediorum magis idoneorum, quibus hunc finem aſſequamini, cui rei illud tantummodo adjiſciam, nihil eſſe ubi majores nanciſcamur difficultates, & nobiſmet plures obices comminiſcamur Alii conqueruntur, ſe non poſſe ſimul de Deo, deque ſuis rebus eſſe ſollicitos; alii provinciam ſuſceptam ſimul eſſe non poſſe cum pietate, & virtute; alii denique negotiis ſuis omnes curas, & cogitationes ſuas abſorberi; & quod præ ceteris magis metuendum eſt, hominum improbitatem effeciſſe, ut nulla periculis careat conditio, & vitium, morumque corruptionem ubique ſcopulos poſuiſſe. Fert igitur animus oſtendere vobis, hæc omnia inanes eſſe prætextus, quos plerique ſibi fingunt in ſuis flagitiis, & quibus probare adnituntur licentiam ſuam rejicientes in ſtatum, vel munus ſuum difficultates, quæ ex prava mentis, & cordis ſui affectione procedunt. Meum igitur eſt hodierna die omnes has fallaces cauſſas evertere, oſtendendo primum, nullam eſſe conditionem, ubi non liceat nobis inſervire Deo, ac noſmet ſanctificare; Secundo autem, numquam melius a nobis impleri munera ſtatus, & conditionis noſtræ, quam cum in hac ſalutem noſtram operari, & Deo deſervire contendimus.

Poſſe nos famulari Deo, & ſalutem noſtram in omnibus conditionibus operari, cum veritas ſit, quæ hinc quidem inanes omnes adimit prætextus, quos affert ignavarum mentium negligentia; inde vero ſedat omnes tumultus, quos timor, ac diffidentia in infirmis cient animabus; adnitendum eſt, ut ſolidius, quam fieri poſſit, comprobetur. Mihi autem videor duas, vel tres rationes inveniſſe aptas ad perſuadendum, ſi quis attentius illas ad examen revocare voluerit, quarum princeps eſt, quod quilibet vitæ ſtatus, atque conditio proprias habet gratias, & particularia ad id ſubſidia. Semper autem de iis vitæ conditionibus loquor, quæ permiſſæ ſunt, & legibus probatæ, atque inſtitutæ ad ſervandum ordinem Reipublicæ, quæ conſtat ex hac ſtatuum, & conditionum varietate, quarum aliæ aliis periculo propiores ſunt propter occaſiones lædendi Deum, quæ ſunt frequentiores; iterum dico nihilominus nullum eſſe ſtatum, vel vitæ conditionem, quæ careat gratiis ſuis, & ſubſidiis ad operandam ſalutem ſuam, & ad ſanctitatem adquirendam. Huic innixus veritati, quæ in dubium revocari non poteſt; Deum vocare omnes homines, & optare, ut ſinguli utiliter operentur ſalutem ſuam: *Omnes homines vult ſalvos fieri & ad adquiſitionem veritatis venire.* (*ad Timoth.*) At poteſtne quipiam ſemet ſanctificare ſine ſubſidiis, & gratiis ad id neceſſariis? Hic fidei eſt articulus, de quo dubitare non licet. Ergo in omnibus ſtatibus, atque conditionibus gratiæ ſunt, & media ad ſalutem ſuam operandam, & per illationem manifeſtam, nullus ſtatus eſt, in quo Deo ſervire nequeamus, & omnia obire Chriſtiani hominis officia.

Gratia, S. Ambroſius inquit, agens eſt univerſale, quod ſeſe accommodat omnibus effectibus, præter propter veluti Aſtrorum influxus, qui cum omnibus particularibus cauſſis concurrunt, vel ſi mavis, veluti ros de Cælo dilapſus, qua comparatione utitur hic Pater, qui cum in ſe non ſit, niſi Ens ſimplex, tamen tot varios habet effectus, quot ſunt in terris diverſæ ſpecies plantarum; ita gratia, quam Sacra Biblia rorem cæleſtem appellant, generalis eſt cauſſa, quæ cuilibet profeſſioni, cuilibet muneri, cuilibet ſtatui vitæ ſingillatim ſe accommodat, ut omnia ſingulorum impleamus officia, & obligationes. Gratia, exempli loco, cadit in nobilem virum, & inde efficit cor generoſum, ſtrenuum, zelo ſuccenſum gloriæ Dei, & honoris Principis ſui: Ecce quo pacto hujus conditioni ſe accommodat; deſcendit in animam judicis, in eaque gignit cordis rectitudinem, juſtitiæ amorem, vim, ac robur utramque lancem liberandi, quin modo vel in favoris, vel cupiditatis lancem propendeat, immoratur modo in viro negotiis impedito, eique probatiſſimam fidelitatem inſpirat; in Eccleſiaſtico, eumque reddit divinum hominem exemplo vitæ ſuæ ſuſtinentem characteris ſui ſanctitatem; in Religioſo, & Sanctum facit. Hæc eadem eſſe poteſt gratia, ſed quæ ſe aptat variis mortalium ingeniis, & conditionibus, in quibus illos Deus collocavit; idque, ſeu gratia ſemper ſit eadem, & varia dumtaxat ratione variorum effectuum, quos parit, ſeu, quod dicere videtur Princeps Apoſtolorum, ſit vere diverſa, pro perſonarum diverſitate; & Deus, qui omnes novit illius ſpecies, omnes proprietates, & uſus omnes, illas accommodat ſtatui, ſtudiiſque ſingulorum; *Multiformis gratia Dei.* (*1. Petr.*)

Quomodocumque ſit, conſtat, quemadmodum generalis quædam eſt providentia, quæ rebus omnibus magni hujus mundi invigilat, ubi omnia rectiſſime conſtituta ſunt, in aliam eſſe peculiarem, quæ reſpicit diſtributionem gratiarum, eaſque aptat ſtatui, & conditioni mortalium; ex quo argumentor, ſi quilibet ſtatus, & quodlibet vitæ genus ſuas habet ad ſalutem ſibi procurandam, & ad ſerviendum Deo gratias, affirmare, ſe virum bonum eſſe non poſſe, neque ſalutem ſuam operari in hac, vel illa conditione, hoc eſſet idem ac Deum injuſtitiæ redarguere, quod eum a nobis exigat cultum, quem illi adhibere non poſſumus; velle, ut ordo Sapientiæ ſuæ cauſſa ſit ſcelerum noſtrorum; illum criminum noſtrorum conſortem, noſtræque calamitatis auctorem efficere, eo quo nos in eo ſtatu collocaverit, ubi ſalutem noſtram operari non poſſemus; hoc tandem eſſe divinam illius Providentiam deſtruere, quæ cum hoc inter homines diſcrimen conſtituerit, ſingulis ſuum in mundo locum præbuerit, & varias partitus fuerit conditiones; illis minime contuliſſe neceſſaria ſubſidia, ad officia ſua perſequenda. Quod ſi negare non poſſumus, has nobis adeſſe gratias, atque ſubſidia; hinc igitur ſequitur hanc ineptiſſimam eſſe excuſationem, ac prætextum nulli innixum funda-